

Βρυξέλλες, 25 Απριλίου 2024
(OR. en)

9317/24

**Διοργανικός φάκελος:
2023/0397(COD)**

**CODEC 1188
ELARG 55
COWEB 63
PE 131**

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια – Αποτελέσματα της πρώτης ανάγνωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Στρασβούργο, 22 έως 25 Απριλίου 2024)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 294 της ΣΛΕΕ και την κοινή δήλωση σχετικά με την εφαρμογή στην πράξη της διαδικασίας συναπόφασης¹, πραγματοποιήθηκε σειρά άτυπων επαφών μεταξύ του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, με σκοπό να επιτευχθεί συμφωνία επί του φακέλου σε πρώτη ανάγνωση.

Στο πλαίσιο αυτό, ο πρόεδρος της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET) David McALLISTER (EPP, GE) και ο πρόεδρος της Επιτροπής Προϋπολογισμών (BUDG) Johan VAN OVERTVELDT (ECR, BE) υπέβαλαν εξ ονόματος των επιτροπών AFET και BUDG αντιστοίχως, συμβιβαστική τροπολογία (τροπολογία αριθ. 2) επί της προαναφερόμενης πρότασης κανονισμού, για την οποία ο Tonino PICULA (S&D, KP) και ο Karlo RESSLER (EPP, KP) είχαν καταρτίσει σχέδιο έκθεσης, και μία τροπολογία (τροπολογία αριθ. 3) επί του νομοθετικού ψηφίσματος που περιέχει δήλωση. Οι τροπολογίες αυτές είχαν συμφωνηθεί κατά τις προαναφερθείσες άτυπες επαφές. Δεν κατατέθηκαν άλλες τροπολογίες.

¹ EE C 145 της 30.6.2007, σ. 5.

II. ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Κατά την ψηφοφορία της στις 24 Απριλίου 2024, η ολομέλεια ενέκρινε τη συμβιβαστική τροπολογία (τροπολογία αριθ. 2) επί της ανωτέρω πρότασης κανονισμού, καθώς και την τροπολογία 3 επί του νομοθετικού ψήφισματος. Η τροποποιημένη πλέον πρόταση της Επιτροπής αποτελεί τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, η οποία περιέχεται στο νομοθετικό ψήφισμά του, ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος².

Η θέση του Κοινοβουλίου απηχεί όσα είχαν συμφωνηθεί προηγουμένως μεταξύ των θεσμικών οργάνων. Κατά συνέπεια, αναμένεται ότι το Συμβούλιο θα εγκρίνει τη θέση του Κοινοβουλίου.

Ως εκ τούτου η πράξη θα εκδοθεί με τη διατύπωση που αντιστοιχεί στη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

² Στο κείμενο της θέσης του Κοινοβουλίου που περιλαμβάνεται στο νομοθετικό ψήφισμα επισημαίνονται οι αλλαγές που επιφέρουν οι τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής. Οι προσθήκες στο κείμενο της Επιτροπής επισημαίνονται με *έντονα και πλάγια στοιχεία*. Οι διαγραφές επισημαίνονται με το σύμβολο «■».

P9_TA(2024)0343

Θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια

Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Απριλίου 2024 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορά τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια (COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD))

(Συνήθης νομοθετική διαδικασία: πρώτη ανάγνωση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (COM(2023)0692),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 2, το άρθρο 212 και το άρθρο 322 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οποία του υποβλήθηκε η πρόταση από την Επιτροπή (C9-0408/2023),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 30ής Ιανουαρίου 2024¹,
- έχοντας υπόψη την προσωρινή συμφωνία που εγκρίθηκε από την αρμόδια επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 74 παράγραφος 4 του Κανονισμού του και τη δέσμευση του εκπροσώπου του Συμβουλίου, με επιστολή της 8ης Απριλίου 2024, να εγκρίνει τη θέση του Κοινοβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 294 παράγραφος 4 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 59 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη τις κοινές διαβουλεύσεις της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Προϋπολογισμών σύμφωνα με το άρθρο 58 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου και της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης,
- έχοντας υπόψη την επιστολή της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού,

¹ Δεν έχει ακόμα δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα.

- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Προϋπολογισμών (A9-0085/2024),
- 1. εγκρίνει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση όπως παρατίθεται κατωτέρω·
- 2. εγκρίνει την κοινή δήλωση του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου η οποία επισυνάπτεται στο παρόν ψήφισμα και η οποία θα δημοσιευθεί στη σειρά C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*·
- 3. ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει εκ νέου την πρόταση στο Κοινοβούλιο, αν την αντικαταστήσει με νέο κείμενο, αν της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις ή αν προτίθεται να της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις·
- 4. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα εθνικά κοινοβούλια.

Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που καθορίστηκε σε πρώτη ανάγνωση στις 24 Απριλίου 2024 εν όψει της έγκρισης κανονισμού (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 212 και το άρθρο 322 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου¹,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία²,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

¹ Γνώμη της 30ής Ιανουαρίου 2024 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

² Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Απριλίου 2024.

- (1) *Η Ένωση βασίζεται στις αξίες που αναφέρονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), στις οποίες περιλαμβάνονται η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι αξίες αυτές αποτελούν μέρος των κριτηρίων προσχώρησης που καθορίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης τον Ιούνιο του 1993 («κριτήρια της Κοπεγχάγης»), τα οποία αποτελούν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για την προσχώρηση στην Ένωση.*
- (2) *Η διαδικασία διεύρυνσης βασίζεται σε καθορισμένα κριτήρια, σε δίκαιες και αυστηρές προϋποθέσεις, καθώς και στην αρχή των ιδίων επιδόσεων. Η αταλάντευτη προσήλωση στην προσέγγιση «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές», με την οποία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο κράτος δικαίου, τα θεμελιώδη δικαιώματα, τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών και τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, καθώς και τα οικονομικά κριτήρια, παραμένει ουσιαστικής σημασίας. Η πρόοδος εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο κάθε δικαιούχος εφαρμόζει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις με στόχο την ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της Ένωσης. Η περιφερειακή συνεργασία και οι σχέσεις καλής γειτονίας εξακολουθούν να συνιστούν ουσιώδη στοιχεία της διαδικασίας διεύρυνσης.*
- (3) *Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας κατέδειξε επίσης ότι η διεύρυνση αποτελεί γεωστρατηγική επένδυση στην ειρήνη, την ασφάλεια και τη σταθερότητα. Υπενθυμίζοντας την πλήρη και αδιαμφισβήτητη δέσμευση της Ένωσης στην προοπτική προσχώρησης των Δυτικών Βαλκανίων στην Ένωση, ο προσανατολισμός και η προσήλωση των εταίρων των Δυτικών Βαλκανίων έναντι της Ένωσης αποτελεί ισχυρή έκφραση της στρατηγικής επιλογής τους και της θέσης τους σε μια κοινότητα αξιών. Η πορεία των εταίρων των Δυτικών Βαλκανίων προς την ΕΕ πρέπει να εδράζεται σταθερά σε απτή και συγκεκριμένη πρόοδο όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις.*

- (4) Είναι προς το κοινό συμφέρον της Ένωσης και των εταίρων της στα Δυτικά Βαλκάνια, **δηλαδή της Αλβανίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, του Κοσσυφοπεδίου*, του Μαυροβουνίου, της Βόρειας Μακεδονίας και της Σερβίας («δικαιούχου»)**, να προωθηθούν οι προσπάθειες για τη μεταρρύθμιση του πολιτικού, του νομικού και του οικονομικού τους συστήματος ■, με σκοπό την ένταξή τους στην Ένωση, **και να υποστηριχθεί η διαδικασία προσχώρησής τους**. Η προοπτική της προσχώρησης στην Ένωση έχει ισχυρό μετασχηματιστικό αντίκτυπο, διότι ενσωματώνει θετικές δημοκρατικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.
- (5) Είναι αναγκαίο να επισπευσθούν ορισμένα από τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους της Ένωσης πριν από την προσχώρηση. Η οικονομική σύγκλιση βρίσκεται στο επίκεντρο **των εν λόγω** οφελών. Επί του παρόντος η σύγκλιση των Δυτικών Βαλκανίων όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, εκφρασμένο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, παραμένει χαμηλή, κυμαινόμενη μεταξύ 30 % και 50 % του μέσου όρου της ΕΕ, και δεν σημειώνει αρκετά ταχεία πρόοδο.
- (6) Για να μειωθεί η **εν λόγω** ανισότητα, **η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της της 8ης Νοεμβρίου 2023 με τίτλο «Νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια», καθόρισε νέο** σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, το οποίο στηρίζεται σε τέσσερις πυλώνες: α) αύξηση της ενσωμάτωσης στην ενιαία αγορά της ΕΕ· β) ενίσχυση της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, με βάση τους κανόνες και τα πρότυπα της ΕΕ, μέσω της πλήρους εφαρμογής του υφιστάμενου σχεδίου δράσης για την κοινή περιφερειακή αγορά· γ) εμβάθυνση των μεταρρυθμίσεων με στόχο την επιτάχυνση της ανάπτυξης στην περιοχή, την προώθηση της οικονομικής σύγκλισης και την ενίσχυση της περιφερειακής σταθερότητας· και δ) θέσπιση νέου χρηματοδοτικού μέσου: διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια (**«διευκόλυνση»**).

*

Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

- (7) Η εφαρμογή του σχεδίου ανάπτυξης *για τα Δυτικά Βαλκάνια* απαιτεί αυξημένη χρηματοδότηση στο πλαίσιο ενός ειδικού νέου χρηματοδοτικού μέσου, της διευκόλυνσης ■, προκειμένου να βοηθηθεί η περιοχή στην υλοποίηση *των μεταρρυθμίσεων για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη*, της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της κοινής περιφερειακής αγοράς.
- (8) Για να επιτευχθούν οι στόχοι *του σχεδίου ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια* θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, όσον αφορά τους τομείς επενδύσεων, στους τομείς που είναι πιθανό να λειτουργήσουν ως κύριοι πολλαπλασιαστές για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη: συνδεσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των *βιώσιμων* μεταφορών, *απανθρακοποίηση*, ενέργεια, πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, *καθώς και* εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, *με ιδιαίτερη έμφαση στη νεολαία*.
- (9) Οι *βιώσιμες* υποδομές μεταφορών είναι απαραίτητες για να βελτιωθεί η συνδεσιμότητα μεταξύ των δικαιούχων και με την *Ένωση*. Θα πρέπει να συμβάλλουν στην ένταξη της περιοχής *των Δυτικών Βαλκανίων* στην Ένωση. Στην πρότασή της για την αναθεώρηση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-M), η Επιτροπή συμπεριέλαβε έναν νέο διάδρομο που διασχίζει την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων (διάδρομος *Δυτικών Βαλκανίων* - Ανατολικής Μεσογείου). Το δίκτυο ΔΕΔ-M αποτελεί το σημείο αναφοράς για τη χρηματοδότηση των *βιώσιμων* υποδομών μεταφορών στην εν λόγω περιοχή, *συμπεριλαμβανομένων των φιλικών προς το περιβάλλον μέσων μεταφοράς, όπως οι σιδηρόδρομοι*.

- (10) Η διευκόλυνση θα πρέπει να στηρίζει τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που προάγουν την πορεία των δικαιούχων προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας σύμφωνα με το όραμα της *Ένωσης* για το 2030 που παρουσιάζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής *της 9ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ψηφιακή Πυξίδα 2030: η ευρωπαϊκή οδός για την ψηφιακή δεκαετία»*, *προωθώντας μια ψηφιακή οικονομία χωρίς αποκλεισμούς προς όφελος όλων των πολιτών*. Επιδίωξη *της διευκόλυνσης* θα πρέπει να είναι να καταστήσει ευκολότερη την επίτευξη από *τις δικαιούχους* των γενικών και των ψηφιακών στόχων όσον αφορά την Ένωση. Όπως αναφέρει η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, της 15ης Ιουνίου 2023, *με τίτλο «Εφαρμογή της εργαλειοθήκης κυβερνοασφάλειας 5G»*, η εργαλειοθήκη για την κυβερνοασφάλεια των δικτύων πέμπτης γενιάς (5G) θα πρέπει να αποτελέσει το σημείο αναφοράς για τη χρηματοδότηση της *Ένωσης* με σκοπό τη διασφάλιση της ασφάλειας, της ανθεκτικότητας και της προστασίας της ακεραιότητας των *έργων* ψηφιακών υποδομών στην περιοχή.

- (11) Η στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θα πρέπει να παρασχεθεί για την επίτευξη γενικών και ειδικών στόχων, βάσει καθορισμένων κριτηρίων και με σαφείς όρους πληρωμής. *Οι εν λόγω γενικοί και ειδικοί στόχοι* θα πρέπει να *επιδιώκονται με αμοιβαία ενισχυτικό τρόπο*. *Η διευκόλυνση θα πρέπει να στηρίζει τη διαδικασία διεύρυνσης, με την επιτάχυνση της* ευθυγράμμισης με τις *αξίες*, τη νομοθεσία, τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης (*«κεκτημένο»*) ώστε να καταστούν μέλη της Ένωσης, *με την επιτάχυνση της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης και της σταδιακής ενσωμάτωσης των δικαιούχων στην ενιαία αγορά της Ένωσης, καθώς και με την επιτάχυνση της κοινωνικοοικονομικής τους σύγκλισης με την Ένωση*. *Η διευκόλυνση θα πρέπει επίσης να προωθεί την περιφερειακή συνεργασία, τις σχέσεις καλής γειτονίας, καθώς και τη συμφιλίωση και την επίλυση διαφορών*.

- (12) *Εκτός από την τόνωση της κοινωνικοοικονομικής σύγκλισης, η διευκόλυνση θα πρέπει επίσης να συμβάλλει στην επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με τις θεμελιώδεις αρχές της διαδικασίας διεύρυνσης, συμπεριλαμβανομένων του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων, των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών μειονοτήτων και των Ρομά, καθώς και των δικαιωμάτων των λεσβιών, των ομοφυλόφιλων, των αμφιφυλόφιλων, των τρανς και των ίντερσεξ ατόμων (ΛΟΑΤΙ). Θα πρέπει επίσης να βελτιώνει τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών και των δημόσιων διοικήσεων· τις δημόσιες συμβάσεις, τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων και τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών· την καταπολέμηση όλων των μορφών διαφθοράς και οργανωμένου εγκλήματος· την ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και τις πολιτικές απασχόλησης· τους στόχους της περιοχής στους τομείς της πράσινης μετάβασης, του κλίματος και του περιβάλλοντος.*
- (13) *Η ενωσιακή στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θα πρέπει να συμπληρώνει τη διμερή και την περιφερειακή στήριξη που παρέχεται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, η οποία παραμένει το κύριο μέσο όσον αφορά την προετοιμασία των δικαιούχων για την προσχώρηση στην Ένωση, χρησιμοποιώντας παράλληλα ήδη υφιστάμενους μηχανισμούς και δομές, όπου είναι δυνατόν, και μεγιστοποιώντας τις συνέργειες. Η προσέγγιση θα πρέπει να βασίζεται στην υφιστάμενη μεθοδολογία διεύρυνσης, ιδίως στην αναθεωρημένη μεθοδολογία του 2020 που παρουσίασε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, της 5ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης — Μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια», και στο οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 6 Οκτωβρίου 2020.*

³ *Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ) (ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>).*

- (14) *Η διευκόλυνση θα πρέπει να συμπληρώνει τον υφιστάμενο οικονομικό και δημοσιονομικό διάλογο χωρίς να θέτει σε κίνδυνο το πεδίο εφαρμογής του, ενισχύοντας έτσι την οικονομική ολοκλήρωση και προετοιμασία για την πολυμερή εποπτεία των οικονομικών πολιτικών της Ένωσης.*
- (15) Η διευκόλυνση θα πρέπει να προωθεί τις αρχές της αποτελεσματικότητας της ανάπτυξης, με τήρηση της προσθετικότητας *και της συμπληρωματικότητας* ως προς τη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων και μέσων της Ένωσης και με επιδίωξη την αποφυγή επικαλύψεων *και τη διασφάλιση συνεργειών* μεταξύ της συνδρομής βάσει του παρόντος κανονισμού και άλλης συνδρομής, *συμπεριλαμβανομένων ολοκληρωμένων χρηματοδοτικών πακέτων που αποτελούνται από χρηματοδότηση υπέρ των εξαγωγών και της ανάπτυξης*, που παρέχεται από την Ένωση, τα κράτη μέλη, τρίτες χώρες, πολυμερείς και περιφερειακούς οργανισμούς και οντότητες.

- (16) *Σύμφωνα με την αρχή των εταιρικών σχέσεων χωρίς αποκλεισμούς, επιδίωξη της Επιτροπής θα πρέπει να είναι να διασφαλίσει ότι θα ζητείται δεόντως η γνώμη των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στις δικαιούχους, συμπεριλαμβανομένων των κοινοβουλίων των δικαιούχων, των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, και ότι θα έχουν έγκαιρη πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες, ώστε να μπορούν να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων και των σχετικών διαδικασιών παρακολούθησης.*
- (17) *Για την υποστήριξη των στόχων της παρούσας διευκόλυνσης και την ενίσχυση των σχετικών ικανοτήτων των δικαιούχων όσον αφορά την εφαρμογή των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων, θα πρέπει να συνεχιστεί η παροχή εξατομικευμένης και στοχευμένης τεχνικής συνδρομής, καθώς και συνδρομής για τη διασυννοριακή συνεργασία.*
- (18) Η διευκόλυνση θα πρέπει να διασφαλίζει τη συνέπεια με τους γενικούς στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και να υποστηρίζει τους στόχους αυτούς, όπως ορίζονται στο άρθρο 21 **ΣΕΕ**, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων **της Ευρωπαϊκής Ένωσης**. *Ειδικότερα, θα πρέπει να διασφαλίζει την προστασία και την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το κράτος δικαίου.*

- (19) *Η διευκόλυνση θα πρέπει να τονώνει την καινοτομία, την έρευνα και τη συνεργασία μεταξύ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και της βιομηχανίας για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, μέσω της προώθησης των τοπικών βιομηχανιών, με ιδιαίτερη έμφαση στις τοπικές πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και στις νεοφυείς επιχειρήσεις·*
- (20) *Οι δικαιούχοι θα πρέπει να επιδεικνύουν αξιόπιστη δέσμευση στις ευρωπαϊκές αξίες, μεταξύ άλλων μέσω της ευθυγράμμισής τους με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης.*
- (21) *Κατά την υλοποίηση της διευκόλυνσης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η στρατηγική αυτονομία της Ένωσης, καθώς και τα στρατηγικά συμφέροντα της Ένωσης και των κρατών μελών της, καθώς και οι αξίες στις οποίες βασίζεται η Ένωση.*

- (22) Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θα πρέπει να στηρίζουν την πρόοδο προς **τα κοινωνικά, κλιματικά και περιβαλλοντικά πρότυπα της Ένωσης, καθώς και προς την επίτευξη των** Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, τη συμφωνία του Παρισιού **που συνήφθη δυνάμει της** Σύμβασης-Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη βιολογική ποικιλότητα και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της απερίωμης, και δεν θα πρέπει να συμβάλλουν στην περιβαλλοντική υποβάθμιση ή να προκαλούν βλάβη στο περιβάλλον ή στο κλίμα. Τα μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θα πρέπει να συνάδουν με τα **■** σχέδια των δικαιούχων για την ενέργεια και το κλίμα, την εθνικά καθορισμένη συνεισφορά τους και τη φιλοδοξία για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Η διευκόλυνση θα πρέπει να συμβάλλει στη δράση μετριασμού **της κλιματικής αλλαγής** και στην ικανότητα προσαρμογής στις δυσμενείς επιπτώσεις **της, και να ενισχύει την κλιματική ανθεκτικότητα. Ειδικότερα, η χρηματοδότηση στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θα πρέπει να προωθεί τη μετάβαση προς μια απανθρακοποιημένη, κλιματικά ουδέτερη, ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή και κυκλική οικονομία.**

- (23) Η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να διέπεται από τις αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, όπως ορίζονται στις στρατηγικές της Ένωσης για την ισότητα. Θα πρέπει να προωθεί **και να προάγει** την ισότητα των φύλων και **την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, να διασφαλίζει την ουσιαστική συμμετοχή των γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, και τη** χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών και να επιδιώκει την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών, **καθώς και την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά** σχέδια δράσης της ΕΕ για θέματα φύλου και τα σχετικά συμπεράσματα του Συμβουλίου και τις διεθνείς συμβάσεις. **Επιπλέον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται με πλήρη σεβασμό του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων όσον αφορά την προστασία των παιδιών και τα εργασιακά δικαιώματα.** Η υλοποίηση της διευκόλυνσης θα πρέπει να συνάδει με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία⁴ **και το πρωτόκολλό της**, και να διασφαλίζει την προσβασιμότητα στις επενδύσεις και την τεχνική συνδρομή που παρέχει, **σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**⁵.

⁴ ΕΕ L 23 της 27.1.2010, σ. 35.

⁵ **Οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019 σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών, (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).**

- (24) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επομένως να προάγει το πράσινο θεματολόγιο για τα Δυτικά Βαλκάνια, **το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 6ης Οκτωβρίου 2020 με τίτλο «Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια»**, ενισχύοντας την προστασία **και την αποκατάσταση** του περιβάλλοντος, συμβάλλοντας στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και αυξάνοντας την ανθεκτικότητα απέναντί της, καθώς και επιταχύνοντας τη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

- (25) Λαμβανομένης υπόψη της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας ως στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης της Ένωσης και της σημασίας που έχει η αντιμετώπιση των στόχων για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στη διοργανική συμφωνία, η διευκόλυνση θα πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη ενός συνολικού στόχου που συνίσταται στη διάθεση του 30 % των δαπανών του προϋπολογισμού της Ένωσης για τη στήριξη των κλιματικών στόχων, καθώς και του 7,5 % το 2024 και του 10 % το 2026 και το 2027 για στόχους βιοποικιλότητας. Τουλάχιστον το 37 % της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης που διοχετεύεται μέσω του *πλασίου επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια (WBIF)* θα πρέπει να αντιστοιχεί σε κλιματικούς στόχους. *Το ποσό αυτό θα πρέπει να υπολογίζεται, με βάση τους δείκτες του Ρίο, σύμφωνα με την υποχρέωση γνωστοποίησης της διεθνούς χρηματοδότησης της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στον ΟΟΣΑ και σε άλλες διεθνείς συμφωνίες ή άλλα διεθνή πλαίσια. Ήδη από τον Ιούνιο του 2025, οι συντελεστές της ΕΕ για το κλίμα, οι οποίοι εφαρμόζονται σε όλα τα προγράμματα στο πλαίσιο του πολυετούς χρηματοδοτικού πλαισίου (ΠΑΠ) 2021-2027 και καθορίζονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Αρχιτεκτονική για την ενσωμάτωση της διάστασης του κλίματος στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027» (SWD(2022) 225), θα εφαρμοστούν επίσης στις δαπάνες για το κλίμα στο πλαίσιο του τομέα 6 του ΠΑΠ («Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος»). Η διευκόλυνση θα ευθυγραμμιστεί με την προσέγγιση άλλων μέσων του τομέα 6, συμπεριλαμβανομένου του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ), ώστε να διασφαλιστεί η συνεπής υποβολή εκθέσεων για το κλίμα στην περιοχή. Η διευκόλυνση θα πρέπει να στηρίζει δραστηριότητες που σέβονται πλήρως τα κλιματικά και περιβαλλοντικά πρότυπα και προτεραιότητες της Ένωσης και την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶.*

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>.

- (26) Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις δικαιούχους, θα πρέπει να **διασφαλίζει τη συμμόρφωση, τη συνοχή, τη συνέπεια και τη συμπληρωματικότητα**, την αύξηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας κατά την παροχή της συνδρομής, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή κατάλληλων συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και πολιτικών για την καταπολέμηση της απάτης. Η στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θα πρέπει να διατίθεται υπό τις προϋποθέσεις ότι έκαστη από τις δικαιούχους εξακολουθεί να **τηρεί και να σέβεται** τους ουσιαστικούς μηχανισμούς της δημοκρατίας, στους οποίους περιλαμβάνονται το πολυκομματικό κοινοβουλευτικό σύστημα, **οι ελεύθερες και δίκαιες εκλογές, η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης** και το κράτος δικαίου, και να εγγυάται τον σεβασμό **όλων των υποχρεώσεων όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα**, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες. Μια άλλη προϋπόθεση θα πρέπει να είναι να συμμετέχουν εποικοδομητικά η Σερβία και το Κόσοβο, **με μετρήσιμη πρόοδο και απτά αποτελέσματα**, στην εξομάλυνση των σχέσεων τους με σκοπό την πλήρη τήρηση όλων των αντίστοιχων υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τη συμφωνία για την πορεία προς την εξομάλυνση των σχέσεων και το παράρτημα εφαρμογής της, καθώς και από όλες τις προηγούμενες συμφωνίες διαλόγου, και να συμμετάσχουν σε διαπραγματεύσεις σχετικά με τη συνολική συμφωνία για την εξομάλυνση των σχέσεων.
- (27) Το συνολικό μέγιστο ποσό για την ενωσιακή στήριξη μέσω της διευκόλυνσης θα πρέπει να ανέρχεται σε 6 δισ. EUR σε τρέχουσες τιμές για την περίοδο από το 2024 έως το 2027, εκ των οποίων έως 2 δισ. EUR **με τη μορφή** μη επιστρεπτέας στήριξης και 4 δισ. EUR σε δάνεια χρηματοδοτικής συνδρομής με ευνοϊκούς όρους που παρέχονται από την Ένωση και τροφοδοτούνται από τα 2 δισ. EUR. Τουλάχιστον το ήμισυ του συνολικού ποσού θα πρέπει να διατεθεί μέσω του **WBIF**, συμπεριλαμβανομένου ολόκληρου του ποσού της μη επιστρεπτέας στήριξης, **μετά την αφαίρεση του 1,5 % της τεχνικής και διοικητικής βοήθειας**, και των ποσών που απαιτούνται για τις προβλέψεις για τα δάνεια.

- (28) Ο παρών κανονισμός καθορίζει, για το σύνολο της διάρκειας της ■ διευκόλυνσης, χρηματοδοτικό κονδύλιο που αποτελεί, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, προνομιακή αναφορά κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού, κατά την έννοια του σημείου 18 της διοργανικής συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και για τους νέους ιδίους πόρους⁷, συμπεριλαμβανομένου χάρτη πορείας για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων.
- (29) Η δημοσιονομική υποχρέωση από δάνεια στο πλαίσιο της ■ διευκόλυνσης δεν θα πρέπει να υποστηρίζεται από την εγγύηση εξωτερικής δράσης, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 31 παράγραφος 3 δεύτερη περίοδος του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 *του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*⁸. Η *στήριξη με τη μορφή δανείων* που χορηγείται στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης θα πρέπει να συνιστά χρηματοδοτική συνδρομή κατά την έννοια του άρθρου 220 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046⁹ («δημοσιονομικός κανονισμός»). Για κάθε δικαιούχο θα πρέπει να υπολογίζεται ενδεικτικό ποσό χρηματοδότησης με βάση τον τύπο που καθορίζεται στο παράρτημα ■ , ο οποίος συνδυάζει το μερίδιο του πληθυσμού μιας δικαιούχου επί του συνολικού πληθυσμού της περιοχής των Δυτικών Βαλκανίων και το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ για την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων επί του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της αντίστοιχης δικαιούχου, *με συντελεστή*

⁷ *ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.*

⁸ *Κανονισμός (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη, για την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1601 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 480/2009 του Συμβουλίου (ΕΕ L 209 της 14.6.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).*

⁹ *Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/20 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>).*

στάθμισης 60 % και 40 % αντίστοιχα. Εάν δεν πληρούνται οι όροι πληρωμής για την αποδέσμευση των κονδυλίων, η Επιτροπή **θα πρέπει** να μπορεί να αναδιανείμει μέρος ή το σύνολο του ποσού **μεταξύ** άλλων δικαιούχων.

- (30) Στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να εφαρμόζονται οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 322 της *Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)*. Οι εν λόγω κανόνες θεσπίζονται στον **δημοσιονομικό** κανονισμό και καθορίζουν ιδίως τη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων, προμηθειών, έμμεσης διαχείρισης, χρηματοδοτικής συνδρομής, συνδυαστικών πράξεων και της καταβολής των αμοιβών των εξωτερικών εμπειρογνομόνων, προβλέπουν δε ελέγχους της ευθύνης των οικονομικών φορέων.
- (31) Περιορισμοί **σχετικά με την** επιλεξιμότητα στις διαδικασίες χορήγησης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θα πρέπει να **προβλέπονται, κατά περίπτωση**, λόγω του ειδικού χαρακτήρα της δραστηριότητας ή όταν η δραστηριότητα επηρεάζει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη.
- (32) Για να διασφαλιστεί η αποδοτική υλοποίηση της διευκόλυνσης, συμπεριλαμβανομένης της ευκολότερης ένταξης των δικαιούχων στις ευρωπαϊκές αξιακές αλυσίδες, όλες οι προμήθειες και τα υλικά που χρηματοδοτούνται και αποτελούν αντικείμενο προμήθειας στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης θα πρέπει να προέρχονται από κράτη μέλη, δικαιούχους, **υποψήφιες χώρες και** συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και χώρες **οι οποίες παρέχουν επίπεδο στήριξης στις δικαιούχους συγκρίσιμο με αυτό που παρέχει η Ένωση, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της οικονομίας τους, και** για τις οποίες η Επιτροπή καθιερώνει αμοιβαία πρόσβαση σε εξωτερική βοήθεια στις δικαιούχους, εκτός εάν οι προμήθειες και τα υλικά δεν μπορούν να προέρχονται υπό εύλογους όρους από οποιαδήποτε από τις εν λόγω χώρες.

- (33) Παράλληλα με την τήρηση της αρχής ότι ο προϋπολογισμός της Ένωσης καθορίζεται σε ετήσια βάση, θα πρέπει να διασφαλιστεί η δυνατότητα εφαρμογής των δυνατοτήτων ευελιξίας σύμφωνα με τον **δημοσιονομικό** κανονισμό ■ για άλλες πολιτικές, μεταξύ άλλων για μεταφορές και εκ νέου δεσμεύσεις κονδυλίων, ώστε να διασφαλιστεί η αποδοτική χρήση των κονδυλίων της Ένωσης, με αποτέλεσμα τη μεγιστοποίηση των κονδυλίων της Ένωσης που διατίθενται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.
- (34) Η εφαρμογή της διευκόλυνσης ■ θα πρέπει να υποστηρίζεται από ένα συνεκτικό και ιεραρχημένο σύνολο στοχευμένων μεταρρυθμίσεων και **σχετικών** επενδυτικών προτεραιοτήτων σε κάθε δικαιούχο ■ («θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων»), το οποίο θα παρέχει ένα πλαίσιο για την τόνωση της **διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς** κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης, διατυπωμένο με σαφήνεια και ευθυγραμμισμένο με τις απαιτήσεις προσχώρησης στην Ένωση **και τις θεμελιώδεις αρχές της διαδικασίας διεύρυνσης**. Το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων θα χρησιμεύσει ως γενικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων της ■ διευκόλυνσης. **Το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων θα πρέπει να καταρτίζεται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κοινοβουλίων των δικαιούχων, των τοπικών και περιφερειακών φορέων εκπροσώπησης και αρχών, των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, ενώ στα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι παρατηρήσεις τους.**
- (35) Η εκταμίευση της ενωσιακής στήριξης θα πρέπει να εξαρτάται από τη συμμόρφωση με τους όρους πληρωμής και από τη μετρήσιμη πρόοδο στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που προβλέπονται στα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων, τα οποία αξιολογούνται και εγκρίνονται επίσημα από την Επιτροπή. Η αποδέσμευση κονδυλίων θα πρέπει να διαρθρωθεί αναλόγως και να αντικατοπτρίζει τους στόχους της διευκόλυνσης.

- (36) Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων θα πρέπει να περιλαμβάνουν στοχευμένα μεταρρυθμιστικά μέτρα και επενδυτικούς τομείς προτεραιότητας, τα οποία θα συνοδεύονται από όρους πληρωμής με τη μορφή **μετρήσιμων** ποιοτικών και ποσοτικών σταδίων που θα καταδεικνύουν την ικανοποιητική πρόοδο ή την ολοκλήρωση των εν λόγω μέτρων, καθώς και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων. **Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν προκαταρκτικό κατάλογο προγραμματισμένων επενδυτικών έργων που προορίζονται να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του WBIF.** Τα στάδια αυτά θα πρέπει να προγραμματιστούν το αργότερο έως την 31η Αυγούστου 2027, παρότι η συνολική ολοκλήρωση των μέτρων στα οποία αναφέρονται **θα πρέπει να είναι δυνατό** να επεκταθεί πέραν του 2027, αλλά όχι αργότερα από την 31η Δεκεμβρίου 2028.
- (37) Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν επεξήγηση του συστήματος της δικαιούχου για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση παρατυπιών, διαφθοράς, **συμπεριλαμβανομένης της μείζονος διαφθοράς**, απάτης και συγκρούσεων συμφερόντων, κατά τη χρήση των κονδυλίων που παρέχονται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, και τις ρυθμίσεις ■ για την αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης από τη διευκόλυνση και άλλα προγράμματα της Ένωσης, καθώς και από άλλους χορηγούς .
- (38) **Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων θα πρέπει να περιλαμβάνουν επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο τα μέτρα αναμένεται να συμβάλλουν στους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς στόχους και στην αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», καθώς και στον ψηφιακό μετασχηματισμό.**

- (39) Τα μέτρα στο πλαίσιο των μεταρρυθμιστικών θεματολογίων θα πρέπει ■ να συμβάλλουν στη βελτίωση ενός αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των δημόσιων οικονομικών, **της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της φοροαποφυγής, της φοροδιαφυγής, ■** της απάτης και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και σε ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, με στόχο την εξασφάλιση δίκαιων όρων για όλες τις επιχειρήσεις. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να εφαρμοστούν από την δικαιούχο έως μια ενδεικτική ημερομηνία, η οποία θα μπορούσε να καθοριστεί, κατά περίπτωση, ανάλογα με το κάθε μέτρο, στο πρώιμο στάδιο υλοποίησης της διευκόλυνσης.
- (40) *Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων θα πρέπει να βασίζονται σε αποτελέσματα και να περιλαμβάνουν δείκτες για την αξιολόγηση της προόδου στην επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων της διευκόλυνσης που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω δείκτες θα πρέπει να βασίζονται σε διεθνώς συμφωνημένους δείκτες. Οι δείκτες θα πρέπει επίσης να είναι συναφείς, στο μέτρο του δυνατού, με τους βασικούς δείκτες επιδόσεων που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο αποτελεσμάτων του ΜΠΒ III, στο πλαίσιο μέτρησης αποτελεσμάτων του ETBA+ και στο WBIF. Οι δείκτες θα πρέπει να είναι σχετικοί, αποδεκτοί, αξιόπιστοι, εύκολοι και ισχυροί.*
- (41) *Τα κονδύλια στο πλαίσιο της διευκόλυνσης δεν θα πρέπει να στηρίζουν δραστηριότητες ή μέτρα που υπονομεύουν τις ειρηνευτικές συμφωνίες στην περιοχή.*

- (42) Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει κάθε θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων με βάση τον κατάλογο κριτηρίων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Για να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για την έγκριση των εν λόγω θεματολογίων μεταρρυθμίσεων. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰. Η Επιτροπή θα λάβει δεόντως υπόψη την απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου¹¹ και τον ρόλο της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), κατά περίπτωση, και ιδίως κατά την παρακολούθηση της εκπλήρωσης της *σχετικής* προϋπόθεσης για τη στήριξη από την Ένωση.
- (43) Η εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής η οποία αναφέρεται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει ταυτόχρονα να αποτελέσει πρόγραμμα εργασίας κατά την έννοια του άρθρου 110 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού όσον αφορά το ποσό της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (44) Δεδομένης της ανάγκης για ευελιξία κατά την υλοποίηση της διευκόλυνσης, η δικαιούχος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει αιτιολογημένο αίτημα στην Επιτροπή για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης, όταν η υλοποίηση του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών όρων πληρωμής, δεν είναι πλέον εφικτή, εν μέρει ή εν όλω, λόγω αντικειμενικών περιστάσεων. Η δικαιούχος θα πρέπει να είναι σε θέση να υποβάλλει αιτιολογημένο αίτημα τροποποίησης του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων προτείνοντας προσθήκες, κατά περίπτωση.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

¹¹ Απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (45) Η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να τροποποιήσει την εκτελεστική απόφαση, ιδίως για να ληφθεί υπόψη η μεταβολή των διαθέσιμων ποσών.
- (46) Σε περίπτωση ανακατανομής της στήριξης στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης, **με αποτέλεσμα δικαιούχος να λαμβάνει πρόσθετη στήριξη, η οικεία** δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλλει αναθεωρημένο θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων με πρόσθετα μέτρα που πρόκειται να εφαρμοστούν. **Η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης σχετικά με την ανακατανομή της στήριξης.**
- (47) Θα πρέπει να συναφθεί συμφωνία διευκόλυνσης με κάθε δικαιούχο για τον καθορισμό των αρχών της χρηματοδοτικής συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και της δικαιούχου, καθώς και για τον καθορισμό των αναγκαίων μηχανισμών που αφορούν τον έλεγχο, την εποπτεία, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, την υποβολή εκθέσεων και τον έλεγχο της ενωσιακής χρηματοδότησης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, τους κανόνες σχετικά με τους φόρους, τους δασμούς και τις επιβαρύνσεις και τα μέτρα για την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διερεύνηση και την αποτελεσματική αντιμετώπιση περιπτώσεων παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς και συγκρούσεων συμφερόντων. Κατά συνέπεια, θα πρέπει επίσης να συναφθεί με κάθε δικαιούχο δανειακή σύμβαση στην οποία θα καθορίζονται ειδικές διατάξεις για τη διαχείριση και την εκτέλεση της χρηματοδότησης που παρέχεται με τη μορφή δανείων. **Η συμφωνία διευκόλυνσης και η δανειακή σύμβαση θα πρέπει να διαβιβάζονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, κατόπιν αιτήματος.**

- (48) *Η συμφωνία διευκόλυνσης θα πρέπει να προβλέπει την υποχρέωση των δικαιούχων να διασφαλίζουν, σύμφωνα με τις αρχές της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων και με τους ισχύοντες κανόνες για την προστασία των δεδομένων, τη συλλογή επαρκών δεδομένων, και την πρόσβαση σ' αυτά, σχετικά με τα πρόσωπα και τις οντότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τον πραγματικό δικαιούχο, με στόχο την υλοποίηση των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων.*
- (49) Η χρηματοδοτική στήριξη για το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων θα πρέπει να είναι δυνατή με τη μορφή δανείου. Στο πλαίσιο των ▯ χρηματοδοτικών αναγκών των δικαιούχων, είναι σκόπιμο η χρηματοδοτική συνδρομή να οργανωθεί βάσει της διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης που προβλέπεται στο άρθρο 220α του δημοσιονομικού κανονισμού ▯, όπου καθορίστηκε ως ενιαία μέθοδος χρηματοδότησης, και η οποία αναμένεται να ενισχύσει τη ρευστότητα των ομολόγων της Ένωσης και την ελκυστικότητα και την οικονομική αποδοτικότητα της έκδοσης ομολόγων της Ένωσης.
- (50) Είναι σκόπιμο να χορηγηθούν δάνεια στις δικαιούχους με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους μέγιστης διάρκειας 40 ετών και να μην αρχίσει η αποπληρωμή του κεφαλαίου πριν από το 2034. Είναι επίσης σκόπιμο να προβλεφθεί παρέκκλιση από το άρθρο 220 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού ▯.

- (51) Δεδομένου ότι οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι που συνδέονται με τη στήριξη προς τις δικαιούχους με τη μορφή δανείων στο πλαίσιο **της διευκόλυνσης** είναι συγκρίσιμοι με τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που συνδέονται με δανειοδοτικές πράξεις δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947, οι προβλέψεις για τη χρηματοοικονομική υποχρέωση από δάνεια δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να συσταθούν σε ποσοστό 9 %, σύμφωνα με το άρθρο 211 του **δημοσιονομικού** κανονισμού ■ και η χρηματοδότηση των προβλέψεων θα πρέπει να προέρχεται από κονδύλιο ύψους 2 δισ. EUR στο πλαίσιο της ■ διευκόλυνσης.
- (52) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο συντελεστής προβλέψεων εξακολουθεί να επαρκεί για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους **και να αποτυπώνει την πρόοδο της εφαρμογής της διευκόλυνσης** θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 **ΣΛΕΕ**, όσον αφορά την τροποποίηση του συντελεστή προβλέψεων **και τον καθορισμό των λεπτομερών στοιχείων του πίνακα αποτελεσμάτων**. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι οποίες να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου¹². Ειδικότερα, προκειμένου να εξασφαλιστεί ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα ταυτόχρονα με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

¹²

EE L 123 της 12.5.2016, σ. 1,
ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstitut/2016/512/oj.

- (53) Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η μόχλευση της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης για την προσέλκυση πρόσθετων επενδύσεων και να διασφαλιστεί ο έλεγχος των δαπανών από την **Ένωση**, οι επενδύσεις σε υποδομές που στηρίζουν τα μεταρρυθμιστικά προγράμματα θα πρέπει να υλοποιηθούν μέσω του WBIF. Τα επιμέρους έργα ή προγράμματα θα πρέπει να υποβάλλονται στο επιχειρησιακό συμβούλιο του WBIF για γνωμοδότηση μόνο μετά την ολοκλήρωση των σχετικών όρων πληρωμής που καθορίζονται στα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων. Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των σχετικών όρων πληρωμής για επενδύσεις εντός ενός έτους, η Επιτροπή **θα πρέπει να είναι σε θέση** να ανακαταναείμει την επενδυτική χρηματοδότηση στο πλαίσιο του WBIF μεταξύ των **άλλων** δικαιούχων.
- (54) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δικαιούχοι διαθέτουν χρηματοδότηση εκκίνησης για την υλοποίηση των πρώτων μεταρρυθμίσεων, κάθε δικαιούχος θα πρέπει να έχει πρόσβαση έως και στο 7 % του συνολικού ποσού που προβλέπεται **στην παρούσα διευκόλυνση** ως χρηματοδοτική συνδρομή υπό μορφή προχρηματοδότησης, με την επιφύλαξη της διαθεσιμότητας χρηματοδότησης και της τήρησης των προϋποθέσεων για τη στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.

- (55) Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί τόσο η ευελιξία όσο και η δυνατότητα προγραμματισμού όσον αφορά την παροχή στήριξης από την Ένωση στις δικαιούχους ■ . Για τον σκοπό αυτόν, τα κονδύλια στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θα πρέπει να αποδεσμεύονται σύμφωνα με καθορισμένο εξαμηνιαίο χρονοδιάγραμμα, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης, βάσει αιτήματος για αποδέσμευση κονδυλίων που υποβάλλουν οι δικαιούχοι και κατόπιν επαλήθευσης από την Επιτροπή της ικανοποιητικής εκπλήρωσης τόσο των γενικών όρων που αφορούν τη μακροοικονομική σταθερότητα, τη χρηστή δημόσια δημοσιονομική διαχείριση, τη διαφάνεια και την εποπτεία του προϋπολογισμού όσο και των σχετικών όρων πληρωμής. Σε περίπτωση που ένας όρος δεν εκπληρωθεί σύμφωνα με το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα που ορίζεται στην απόφαση έγκρισης του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων, η Επιτροπή θα μπορούσε να παρακρατήσει **από την εκταμίευση** ένα μέρος ή το σύνολο των κονδυλίων που αντιστοιχούν στον εν λόγω όρο, **ακολουθώντας μια μεθοδολογία που αφορά τις μερικές πληρωμές**. Η εκταμίευση των αντίστοιχων παρακρατηθέντων κονδυλίων θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του επόμενου χρονικού διαστήματος για την αποδέσμευση κονδυλίων και έως δώδεκα μήνες μετά την αρχική προθεσμία που ορίζεται στο ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν τηρηθεί οι *εν λόγω* όροι πληρωμής. Κατά το πρώτο έτος υλοποίησης, η *εν λόγω* προθεσμία θα πρέπει να παραταθεί σε 24 μήνες από την αρχική αρνητική αξιολόγηση.
- (56) Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 116 παράγραφοι 2 και 5 του **δημοσιονομικού** κανονισμού ■ , είναι σκόπιμο να οριστεί ως ημερομηνία έναρξης της προθεσμίας πληρωμής για τις συνεισφορές στους κρατικούς προϋπολογισμούς η ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης με την οποία εγκρίνεται η εκταμίευση στη δικαιούχο και να αποκλειστεί η καταβολή τόκων υπερημερίας από την Επιτροπή στη δικαιούχο.

- (57) *Η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει, κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, ιδίως όσον αφορά τους ελέγχους που διενεργήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των αδυναμιών που εντοπίστηκαν και των διορθωτικών μέτρων που ελήφθησαν, και όσον αφορά την ανάθεση συμβάσεων για επενδύσεις στο πλαίσιο του WBIF, συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, του ποσού της συγχρηματοδότησης των δικαιούχων, καθώς και άλλων πηγών συνεισφορών, μεταξύ άλλων από άλλα χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης.*
- (58) Στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης, που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ και του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, δεν επιτρέπεται να διατίθενται κονδύλια ή οικονομικοί πόροι, άμεσα ή έμμεσα, σε κατονομαζόμενα νομικά πρόσωπα, οντότητες ή οργανισμούς ή προς όφελος αυτών. Οι εν λόγω οντότητες, καθώς και οι οντότητες που τελούν υπό την κυριότητα ή τον έλεγχό τους, δεν *θα πρέπει* συνεπώς να λαμβάνουν στήριξη από τη διευκόλυνση.

- (59) Σύμφωνα με τον **δημοσιονομικό** κανονισμό **■**, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³ και τους κανονισμούς (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95¹⁴, (Ευρατόμ, ΕΚ) 2185/96¹⁵ και (ΕΕ) 2017/1939¹⁶ του Συμβουλίου, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων σχετικά με την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών, απάτης, σύγκρουσης συμφερόντων, διπλής χρηματοδότησης, την ανάκτηση των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων.
- (60) Ειδικότερα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) θα πρέπει να είναι σε θέση να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με στόχο να διαπιστωθεί αν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

¹³ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹⁴ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁵ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

- (61) Σύμφωνα με το άρθρο 129 του **δημοσιονομικού** κανονισμού **■**, τα αναγκαία δικαιώματα και η πρόσβαση που απαιτείται θα πρέπει να χορηγούνται στην Επιτροπή, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), στο **■** Ελεγκτικό Συνέδριο και, κατά περίπτωση, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO), μεταξύ άλλων και από τρίτους που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης.
- (62) Η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίσει την αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης. **■** Δεδομένου του μακρόχρονου ιστορικού παροχής χρηματοδοτικής συνδρομής στις δικαιούχους **■**, επίσης στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης, και λαμβανομένης υπόψη της σταδιακής ευθυγράμμισής τους με τα πρότυπα και τις πρακτικές εσωτερικού ελέγχου της Ένωσης, η Επιτροπή **θα πρέπει** να βασιστεί σε μεγάλο βαθμό στη λειτουργία των **■** συστημάτων **των δικαιούχων** για τον εσωτερικό έλεγχο και την πρόληψη της απάτης. Ειδικότερα, η Επιτροπή και η OLAF **και, κατά περίπτωση, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία** θα πρέπει να ενημερώνονται αμελλητί για όλες τις εικαζόμενες περιπτώσεις παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων που επηρεάζουν την εκτέλεση κονδυλίων στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.
- (63) Επιπλέον, οι δικαιούχοι θα πρέπει επίσης να αναφέρουν αμελλητί στην Επιτροπή τις παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων απάτης, οι οποίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο πρώτης διοικητικής ή δικαστικής πράξης διαπίστωσης και να την κρατούν ενήμερη σχετικά με την πρόοδο **των διοικητικών και νομικών διαδικασιών**. Με στόχο την εναρμόνιση με τις ορθές πρακτικές των κρατών μελών, η εν λόγω αναφορά θα πρέπει να υποβάλλεται με ηλεκτρονικά μέσα, με τη χρήση του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών που έχει θεσπιστεί από την Επιτροπή.

- (64) Κάθε δικαιούχος θα πρέπει να θεσπίσει σύστημα παρακολούθησης που θα τροφοδοτεί μια εξαμηνιαία έκθεση σχετικά με την τήρηση των όρων πληρωμής για το **θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων** της, η οποία θα συνοδεύει το εξαμηνιαίο αίτημα για αποδέσμευση κονδυλίων. Οι δικαιούχοι θα πρέπει να συλλέγουν δεδομένα και πληροφορίες που επιτρέπουν την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση σοβαρών παρατυπιών, περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων, σε σχέση με τα μέτρα στα οποία παρέχεται στήριξη από τη διευκόλυνση, και να παρέχουν πρόσβαση σε αυτά.
- (65) Η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε να υπάρχουν σαφείς μηχανισμοί παρακολούθησης και **ανεξάρτητης** αξιολόγησης για την εξασφάλιση αποτελεσματικής λογοδοσίας και διαφάνειας στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης και για τη διασφάλιση αποτελεσματικής αξιολόγησης της προόδου όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού.
- (66) Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει ετήσια έκθεση προόδου **στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο στην επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού, εξετάζοντας επίσης τις συνέργειες και τη συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα της Ένωσης, ιδίως τη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1529, με σκοπό την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης της συνδρομής και της διπλής χρηματοδότησης.**

- (67) *Για λόγους διαφάνειας και λογοδοσίας, οι δικαιούχοι θα πρέπει να δημοσιεύουν δεδομένα σχετικά με τους τελικούς αποδέκτες που λαμβάνουν ποσά χρηματοδότησης τα οποία υπερβαίνουν το ισοδύναμο των 50 000 EUR σωρευτικά κατά την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης.*
- (68) Η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργήσει αξιολόγηση της διευκόλυνσης μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησής της.
- (69) *Οι δικαιούχοι θα πρέπει να στηρίζουν την ύπαρξη ελεύθερων πλουραλιστικών μέσων μαζικής επικοινωνίας που ενισχύουν και προάγουν την κατανόηση των αξιών της Ένωσης και των οφελών και των υποχρεώσεων που συνεπάγεται η ιδιότητα της δύναμει υποψήφιας χώρας προς προσχώρηση στην Ένωση, με παράλληλη λήψη αποφασιστικών μέτρων όσον αφορά την αντιμετώπιση της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν προδραστική, σαφή και συνεπή επικοινωνία με το κοινό, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη στήριξη της Ένωσης. Οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης θα πρέπει να μνημονεύουν ρητώς την προέλευσή της και να διασφαλίζουν την προβολή της, σύμφωνα με το εγχειρίδιο επικοινωνίας και προβολής για τις εξωτερικές δράσεις της ΕΕ.*
- (70) *Η υλοποίηση της διευκόλυνσης θα πρέπει επίσης να συνοδεύεται από ενισχυμένη στρατηγική επικοινωνία και δημόσια διπλωματία, ώστε να προωθούνται οι αξίες της Ένωσης και να αναδεικνύεται η προστιθέμενη αξία της στήριξης της Ένωσης.*

- (71) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως *μάλιστα* να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (72) ■ Για την παροχή χρηματοδότησης στις δικαιούχους σε εύθετο χρόνο χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια («διευκόλυνση»).

Καθορίζει τους στόχους της διευκόλυνσης, τη χρηματοδότησή της, τον προϋπολογισμό για την περίοδο **από το 2024 έως το 2027**, τις μορφές ενωσιακής χρηματοδότησης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης και τους κανόνες για την παροχή της εν λόγω χρηματοδότησης.

2. Η διευκόλυνση **συμπληρώνει τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 ώστε να παρέχει συνδρομή στα Δυτικά Βαλκάνια για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την ΕΕ, ιδίως βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικοοικονομικών μεταρρυθμίσεων και μεταρρυθμίσεων που αφορούν τις θεμελιώδεις αρχές της διαδικασίας διεύρυνσης, ευθυγραμμισμένων με τις αξίες της Ένωσης, καθώς και επενδύσεων με σκοπό την υλοποίηση των αντίστοιχων θεματολογίων μεταρρυθμίσεων, όπως ορίζεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ.**

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «δικαιούχος»: οποιαδήποτε από τις ακόλουθες χώρες: Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Κόσοβο ■ , Μαυροβούνιο ή Σερβία·
- 2) *«πλαίσιο πολιτικής για τη διεύρυνση»: το συνολικό πλαίσιο πολιτικής για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, όπως καθορίζεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, το οποίο περιλαμβάνει την αναθεωρημένη μεθοδολογία διεύρυνσης, τις συμφωνίες που θεσπίζουν νομικά δεσμευτική σχέση με τις δικαιούχους, τα διαπραγματευτικά πλαίσια που διέπουν τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης με τις υποψήφιες χώρες, κατά περίπτωση, καθώς και τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τις σχετικές ανακοινώσεις της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, του κράτους δικαίου, και τις κοινές ανακοινώσεις της Επιτροπής και του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας·*
- 3) «συμφωνία διευκόλυνσης»: συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου και καθορίζει τις αρχές για τη χρηματοδοτική συνεργασία μεταξύ της δικαιούχου και της Επιτροπής στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού· η συμφωνία αυτή συνιστά συμφωνία χρηματοδότησης κατά την έννοια του άρθρου 114 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού ■ όσον αφορά τα κονδύλια που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο α) του παρόντος κανονισμού·
- 4) «δανειακή σύμβαση»: συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ της Επιτροπής και δικαιούχου και καθορίζει τους όρους που ισχύουν για τη στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης·

- 5) «**θεματολόγιο** μεταρρυθμίσεων»: ολοκληρωμένη, ■ συνεκτική και ιεραρχημένη σειρά μέτρων στοχευμένων μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών τομέων προτεραιότητας για κάθε δικαιούχο, συνοδευόμενη από όρους πληρωμής που αποτελούν ένδειξη ικανοποιητικής προόδου ή ολοκλήρωσης των **σχετικών** μέτρων, και από ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή **τους**·
- 6) «μέτρα»: οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις **που καθορίζονται στα θεματολόγια** μεταρρυθμίσεων **στο πλαίσιο** του κεφαλαίου III·
- 7) «όροι πληρωμής»: οι όροι για την αποδέσμευση των κονδυλίων υπό μορφή παρατηρήσιμων και μετρήσιμων ποιοτικών ή ποσοτικών μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν από **δικαιούχο**, οι οποίοι καθορίζονται **στο θεματολόγιο** μεταρρυθμίσεων **στο πλαίσιο** του κεφαλαίου III ■ ·
- 8) «συνδυαστική πράξη»: πράξη που στηρίζεται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, η οποία συνδυάζει μη επιστρεπτέες μορφές στήριξης, από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, με επιστρεπτέες μορφές στήριξης από αναπτυξιακά ή άλλα δημόσια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, **συμπεριλαμβανομένων οργανισμών εξαγωγικών πιστώσεων**, ή από εμπορικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και επενδυτές.

- 9) *«τελικός αποδέκτης»:* πρόσωπο ή οντότητα που λαμβάνει χρηματοδότηση στο πλαίσιο της διευκόλυνσης· όσον αφορά το μέρος της διευκόλυνσης που διατίθεται ως χρηματοδοτική συνδρομή, ο τελικός αποδέκτης θα είναι το δημόσιο ταμείο της δικαιούχου· όσον αφορά το μέρος της διευκόλυνσης που διατίθεται μέσω του πλαισίου επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια (WBIF), τελικός αποδέκτης θα είναι ο ανάδοχος ή ο υπεργολάβος που υλοποιεί το επενδυτικό έργο·
- 10) *«μη πρόκληση σημαντικής βλάβης»:* η μη υποστήριξη ή η μη άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων που βλάπτουν σημαντικά οποιονδήποτε περιβαλλοντικό στόχο, κατά περίπτωση, κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852.

Άρθρο 3

Στόχοι της διευκόλυνσης

1. Γενικοί στόχοι της διευκόλυνσης είναι:

α) *η στήριξη της διαδικασίας διεύρυνσης με την επιτάχυνση της ευθυγράμμισης με τις αξίες, τη νομοθεσία, τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές («κεκτημένο») της Ένωσης μέσω της έγκρισης και υλοποίησης μεταρρυθμίσεων ώστε να καταστούν μελλοντικά μέλη της Ένωσης·*

- β) η επιτάχυνση της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης και της προοδευτικής ενσωμάτωσης στην ενιαία αγορά της Ένωσης·
- γ) η επιτάχυνση της κοινωνικοοικονομικής σύγκλισης των οικονομιών των δικαιούχων με την οικονομία της Ένωσης·
- δ) *η προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας, των σχέσεων καλής γειτονίας, της συμφιλίωσης και της επίλυσης διαφορών στα Δυτικά Βαλκάνια, καθώς και των διαπροσωπικών επαφών·*

2. Οι ειδικοί στόχοι της διευκόλυνσης *είναι*:

- α) η περαιτέρω ενίσχυση των θεμελιωδών αρχών της διαδικασίας διεύρυνσης, μεταξύ των οποίων το κράτος δικαίου *και τα θεμελιώδη δικαιώματα, η λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών, μεταξύ άλλων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και συμπεριλαμβανομένης της εξάλειψης της πόλωσης, η δημόσια διοίκηση και η εκπλήρωση των οικονομικών κριτηρίων· στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η προώθηση μιας ανεξάρτητης δικαιοσύνης, η ενίσχυση της ασφάλειας και της σταθερότητας στην περιοχή, η ενίσχυση της καταπολέμησης της απάτης και όλων των μορφών διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένης της μείζονος διαφθοράς και του νεποτισμού, του οργανωμένου εγκλήματος, του διασυνοριακού εγκλήματος και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, καθώς και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, της φοροδιαφυγής και της φορολογικής απάτης, της φοροαποφυγής· η ενίσχυση της συμμόρφωσης προς το διεθνές δίκαιο· η ενίσχυση της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης και της ακαδημαϊκής ελευθερίας· η καταπολέμηση της ρητορικής μίσους· η δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την κοινωνία των πολιτών, η προαγωγή του κοινωνικού διαλόγου· η προώθηση της ισότητας των φύλων, η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και η χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών, η απαγόρευση των διακρίσεων και της ανεκτικότητας, ώστε να διασφαλιστεί και να ενισχυθεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών μειονοτήτων και των Ρομά, καθώς και των δικαιωμάτων των λεσβιών, των ομοφυλόφιλων, των αμφιφυλόφιλων, των τρανς και των ίντερσεξ ατόμων·*

- β) η επιδίωξη της πλήρους ευθυγράμμισης των δικαιούχων με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων περιοριστικών μέτρων της Ένωσης·*
- γ) η καταπολέμηση της παραπληροφόρησης, καθώς και της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό κατά της Ένωσης και των αξιών της·*
- δ) η επιδίωξη εναρμόνισης της πολιτικής στον τομέα των θεωρήσεων με την Ένωση·*
- ε) η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, η ανάπτυξη των τοπικών ικανοτήτων και η επένδυση στο διοικητικό προσωπικό των δικαιούχων· η διασφάλιση της πρόσβασης σε πληροφορίες, ο δημόσιος έλεγχος και η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων· η υποστήριξη της διαφάνειας, της λογοδοσίας, των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της χρηστής διακυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις εξουσίες εποπτείας και έρευνας που διαθέτουν σχετικά με την κατανομή των δημόσιων πόρων και την πρόσβαση σε αυτούς, καθώς και στους τομείς διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, των δημόσιων συμβάσεων και των κρατικών ενισχύσεων· η στήριξη πρωτοβουλιών και φορέων που συμμετέχουν στην υποστήριξη και στην επιβολή της διεθνούς δικαιοσύνης στις δικαιούχους ■ ·*
- στ) η επιτάχυνση της μετάβασης των δικαιούχων σε βιώσιμες, κλιματικά ουδέτερες και χωρίς αποκλεισμούς οικονομίες, οι οποίες είναι ικανές να αντιμετωπίζουν τις ανταγωνιστικές πιέσεις της ενιαίας αγοράς της Ένωσης και, σε ένα σταθερό επενδυτικό περιβάλλον, να μειώνουν τις στρατηγικές εξαρτήσεις τους·*
- ζ) η ενίσχυση της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, ιδίως μέσω της προόδου στη δημιουργία της κοινής περιφερειακής αγοράς·*

- η) η προαγωγή της οικονομικής ενσωμάτωσης των δικαιούχων στην ενιαία αγορά της Ένωσης, ιδίως μέσω των ενισχυμένων εμπορικών και επενδυτικών ροών, και των ανθεκτικών αξιακών αλυσίδων·
- θ) η στήριξη της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης και της ενισχυμένης ενσωμάτωσης στην ενιαία αγορά της Ένωσης, μέσω της βελτιωμένης και βιώσιμης συνδεσιμότητας στην περιοχή σύμφωνα με τα διευρωπαϊκά δίκτυα, με στόχο την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας, των σχέσεων καλής γειτονίας, της συμφιλίωσης, καθώς και των διαπροσωπικών επαφών·
- ι) η επιτάχυνση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς πράσινης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, όπως προβλέπεται στη Συμφωνία του Παρισιού και την Πράσινη Συμφωνία, σύμφωνα με το πράσινο θεματολόγιο του 2020 για τα Δυτικά Βαλκάνια σε όλους τους οικονομικούς τομείς, ιδίως στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της μετάβασης προς μια απανθρακοποιημένη, κλιματικά ουδέτερη, ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή και κυκλική οικονομία, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι επενδύσεις θα σέβονται την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»·
- ια) η προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού και των ψηφιακών δεξιοτήτων ως καταλυτών για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς·
- ιβ) η τόνωση της καινοτομίας, της έρευνας και της συνεργασίας μεταξύ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και της βιομηχανίας για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, μέσω της προώθησης των τοπικών βιομηχανιών, με ιδιαίτερη έμφαση στις τοπικές πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και στις νεοφυείς επιχειρήσεις·
- ιγ) η ενίσχυση της ποιοτικής εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της επανειδίκευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων σε όλα τα επίπεδα, με ιδιαίτερη έμφαση στη νεολαία, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων, την πρόληψη της διαρροής εγκεφάλων, τη στήριξη των ευάλωτων κοινοτήτων, την υποστήριξη των πολιτικών απασχόλησης,

*συμπεριλαμβανομένων των εργασιακών δικαιωμάτων, σύμφωνα με τον
ευρωπαϊκό πύλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, και την καταπολέμηση της
φτώχειας.*

Άρθρο 4
Γενικές αρχές

1. Η συνεργασία στο πλαίσιο της διευκόλυνσης βασίζεται **στις ανάγκες** και προωθεί τις αρχές της αποτελεσματικότητας της ανάπτυξης, δηλαδή την ίδια ευθύνη των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων από τις δικαιούχους, την εστίαση **σε σαφείς όρους και απτά** αποτελέσματα, στις εταιρικές σχέσεις χωρίς αποκλεισμούς, τη διαφάνεια και την αμοιβαία λογοδοσία. Η **εν λόγω** συνεργασία βασίζεται στην αποτελεσματική και αποδοτική κινητοποίηση και χρήση των πόρων. **Η διευκόλυνση επιδιώκει να διασφαλίσει την κατάλληλη γεωγραφική ισορροπία των επενδυτικών έργων.**
2. **Η παροχή μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας διευκόλυνσης.**
3. Η στήριξη από τη διευκόλυνση παρέχεται επιπρόσθετα **και συμπληρωματικά** στη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων και μέσων της Ένωσης. Οι δραστηριότητες που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού μπορούν να λαμβάνουν στήριξη από άλλα προγράμματα και μέσα της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω στήριξη δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες **και ότι διασφαλίζεται η κατάλληλη εποπτεία και ο κατάλληλος έλεγχος του προϋπολογισμού. Η Επιτροπή διασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα και τις συνέργειες μεταξύ της διευκόλυνσης και άλλων προγραμμάτων της Ένωσης, με σκοπό την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης της συνδρομής και της διπλής χρηματοδότησης. Δεν υπάρχει αλληλεπικάλυψη μεταξύ της στήριξης που παρέχεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού και του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1529.**

4. Για να προωθήσουν τη συμπληρωματικότητα, **τη συνοχή** και την αποδοτικότητα **των δράσεών** τους, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συνεργάζονται και προσπαθούν να αποφύγουν την αλληλεπικάλυψη **και να διασφαλίσουν συνέργειες** μεταξύ της συνδρομής βάσει του παρόντος κανονισμού και **άλλων μορφών** συνδρομής, **συμπεριλαμβανομένων των ολοκληρωμένων χρηματοδοτικών πακέτων που αποτελούνται από χρηματοδότηση υπέρ των εξαγωγών και της ανάπτυξης** παρεχόμενης από την Ένωση, **■** κράτη μέλη, τρίτες χώρες, πολυμερείς και περιφερειακούς οργανισμούς και οντότητες, όπως διεθνείς οργανισμοί και τα σχετικά διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οργανισμοί και μη ενωσιακοί δωρητές, σύμφωνα με τις καθιερωμένες αρχές για την ενίσχυση του επιχειρησιακού συντονισμού στον τομέα της εξωτερικής βοήθειας, μεταξύ άλλων μέσω ενισχυμένης συνεργασίας με τα κράτη μέλη σε τοπικό επίπεδο. **Ο εν λόγω συντονισμός σε τοπικό επίπεδο περιλαμβάνει τακτικές και έγκαιρες διαβουλεύσεις και συχνές ανταλλαγές πληροφοριών καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης της διευκόλυνσης.**
5. Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο της διευκόλυνσης **ενσωματώνουν και προωθούν τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ισότητα των φύλων, με σταδιακή ευθυγράμμιση με τα κοινωνικά, κλιματικά και περιβαλλοντικά πρότυπα της Ένωσης**, ενσωματώνουν τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή, και, κατά περίπτωση, τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, **την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, μέσω εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων**, και υποστηρίζουν την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, προωθώντας ολοκληρωμένες δράσεις που μπορούν να δημιουργήσουν παράλληλα οφέλη και να επιτύχουν πολλαπλούς στόχους με συνεκτικό τρόπο. Οι εν λόγω δραστηριότητες αποφεύγουν τα μη αξιοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία και καθοδηγούνται από τις αρχές της «μη πρόκλησης **σημαντικής** βλάβης» και του «κάνεις στο περιθώριο», καθώς και από την προσέγγιση της ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας που διέπει την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

6. Οι δικαιούχοι και η Επιτροπή διασφαλίζουν ότι η **ισότητα των φύλων**, η ενσωμάτωση της **διάστασης** του φύλου λαμβάνονται υπόψη και προάγονται καθ' όλη τη διάρκεια της κατάρτισης των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων και της εφαρμογής της διευκόλυνσης. Οι δικαιούχοι και η Επιτροπή λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Η Επιτροπή **ενημερώνει** σχετικά με την πορεία των μέτρων αυτών κατά την τακτική υποβολή εκθέσεων στο πλαίσιο των σχεδίων δράσης για θέματα φύλου.
7. Η διευκόλυνση δεν στηρίζει δραστηριότητες ή μέτρα που δεν συνάδουν με τα σχέδια των δικαιούχων για την ενέργεια και το κλίμα, την εθνικά καθορισμένη συνεισφορά τους στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού, και τη φιλοδοξία για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 **το αργότερο** ή που προωθούν επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα ή που προκαλούν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, το κλίμα **ή τη βιοποικιλότητα**.
8. **Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης χωρίς αποκλεισμούς, η Επιτροπή επιδιώκει να διασφαλίσει, κατά περίπτωση, δημοκρατικό έλεγχο στο πλαίσιο του οποίου η κυβέρνηση της δικαιούχου θα ζητεί τη γνώμη του εκάστοτε κοινοβουλίου, καθώς και των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων των ευάλωτων ομάδων, όλων των μειονοτήτων και κοινοτήτων, κατά περίπτωση, ώστε αυτοί να μπορούν να συμμετέχουν στη διαμόρφωση του σχεδιασμού και στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, καθώς και στις σχετικές διαδικασίες παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης, κατά περίπτωση. Με την εν λόγω διαβούλευση επιδιώκεται να αντικατοπτριστεί ο πλουραλισμός της κοινωνίας των δικαιούχων.**

9. Η Επιτροπή, σε **στενή** συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις δικαιούχους, **διασφαλίζει** την υλοποίηση των δεσμεύσεων της Ένωσης για μεγαλύτερη διαφάνεια και υποχρέωση λογοδοσίας όσον αφορά την παροχή της **στήριξης**, μεταξύ άλλων με την προώθηση της εφαρμογής και της ενίσχυσης των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και των πολιτικών καταπολέμησης της απάτης. **Η Επιτροπή δημοσιοποιεί** πληροφορίες σχετικά με το μέγεθος και την κατανομή της **στήριξης** μέσω του **πίνακα αποτελεσμάτων που αναφέρεται στο άρθρο 26. Οι δικαιούχοι δημοσιεύουν επικαιροποιημένα στοιχεία σχετικά με τους τελικούς αποδέκτες που λαμβάνουν κονδύλια της Ένωσης για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης, όπως περιγράφεται στο άρθρο 22.**

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις για την ενωσιακή στήριξη

1. Οι προϋποθέσεις για τη στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης είναι:
- α) οι δικαιούχοι να τηρούν και να σέβονται τους ουσιαστικούς μηχανισμούς της δημοκρατίας, στους οποίους περιλαμβάνονται το πολυκομματικό κοινοβουλευτικό σύστημα, οι ελεύθερες και δίκαιες εκλογές, η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και το κράτος δικαίου, και να εγγυώνται τον σεβασμό όλων των υποχρεώσεων όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες·*
 - β) όσον αφορά τη Σερβία και το Κόσοβο, να συμμετάσχουν εποικοδομητικά, με μετρήσιμη πρόοδο και απτά αποτελέσματα, στην εξομάλυνση των σχέσεων τους με σκοπό την πλήρη τήρηση όλων των αντίστοιχων υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τη συμφωνία για την πορεία προς την εξομάλυνση των σχέσεων και το παράρτημα εφαρμογής της, καθώς και από όλες τις προηγούμενες συμφωνίες διαλόγου, και να συμμετάσχουν σε διαπραγματεύσεις σχετικά με τη συνολική συμφωνία για την εξομάλυνση των σχέσεων.*

2. Η Επιτροπή παρακολουθεί την εκπλήρωση των προϋποθέσεων που ορίζονται στην παράγραφο 1 πριν από την εκταμίευση των κονδυλίων, **συμπεριλαμβανομένης της προχρηματοδότησης**, προς τις δικαιούχους στο πλαίσιο της διευκόλυνσης και καθ' όλη τη διάρκεια της στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη **το πλαίσιο πολιτικής για τη διεύρυνση. Η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη τις σχετικές συστάσεις διεθνών φορέων, όπως του Συμβουλίου της Ευρώπης και της οικείας Επιτροπής της Βενετίας ή του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), κατά τη διαδικασία παρακολούθησης.**
3. **Όσον αφορά την προϋπόθεση που ορίζεται στο στοιχείο β) του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή, σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ, λαμβάνει δεόντως υπόψη τον ρόλο και τη συμβολή της ΕΥΕΔ.**
4. Η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει απόφαση με την οποία να καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις ■ **που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου**, και ιδίως να μην προβεί σε αποδέσμευση των κονδυλίων που αναφέρονται στο άρθρο 21, ανεξάρτητα από **το εάν πληρούνται οι όροι** πληρωμής που αναφέρονται στο άρθρο 12.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Χρηματοδότηση και υλοποίηση

Άρθρο 6

Προϋπολογισμός

1. Οι πόροι προς διάθεση μέσω της διευκόλυνσης, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, δεν υπερβαίνουν τα 6 000 000 000 EUR για την περίοδο από το 2024 έως το 2027.
2. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση της διευκόλυνσης ανέρχεται σε 2 000 000 000 EUR για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2024 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027, *με την εξής κατανομή*:
 - α) 98,5 % υπό μορφή μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης προς τους δικαιούχους για την υλοποίηση των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων·
 - β) 1,5 % για δαπάνες που πραγματοποιούνται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 6.
3. Η στήριξη με τη μορφή δανείων είναι διαθέσιμη για ποσό έως 4 000 000 000 EUR για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2024 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027. Το ποσό αυτό δεν αποτελεί μέρος του ποσού για την εγγύηση εξωτερικής δράσης κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 4 του κανονισμού αριθ. 2021/947.

4. Η Επιτροπή καθορίζει το αρχικό ενδεικτικό ποσό της χρηματοδότησης, που είναι διαθέσιμο για κάθε δικαιούχο, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που εκτίθεται στο παράρτημα ■, στην αντίστοιχη εκτελεστική απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 15, υπολογιζόμενο με βάση τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία την ημέρα της έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 33. Τα ενδεικτικά ποσά μπορούν να αλλάξουν κατά τη διάρκεια της υλοποίησης **της διευκόλυνσης** σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 21.
5. Σύμφωνα με το άρθρο **του παρόντος κανονισμού**, το ποσό των κονδυλίων που διατίθενται βάσει του πλαισίου επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια (WBIF), που αναφέρεται στο άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1529 ανέρχεται τουλάχιστον στο 50 % του συνολικού ποσού **που ορίζεται στην** παράγραφο 1 **του παρόντος άρθρου**. Η εν λόγω συνεισφορά περιλαμβάνει ολόκληρο το ποσό της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, μετά την αφαίρεση του ποσού των προβλέψεων.

6. Τα ποσά που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τεχνική και διοικητική βοήθεια με σκοπό την υλοποίηση της διευκόλυνσης, όπως οι προπαρασκευαστικές ενέργειες, οι δραστηριότητες παρακολούθησης, δικλίδων ελέγχου, ελέγχου και αξιολόγησης, οι οποίες απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της, ιδίως μελέτες, συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων, προγράμματα κατάρτισης, διαβουλεύσεις με τις δικαιούχους, συνέδρια, διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, **συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, δραστηριότητες** πληροφόρησης και επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων δράσεων πολυδεκτικής προβολής και εταιρικής επικοινωνίας για τις πολιτικές προτεραιότητες της Ένωσης, στον βαθμό που αφορούν τους στόχους του παρόντος κανονισμού, δαπάνες για δίκτυα ΤΠ που επικεντρώνονται στην επεξεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών, εταιρικά εργαλεία τεχνολογίας πληροφοριών, καθώς και άλλες δαπάνες της έδρας και των αντιπροσωπειών της Ένωσης για τη διοικητική και συντονιστική στήριξη που απαιτείται για τη διευκόλυνση. Οι δαπάνες μπορούν επίσης να καλύπτουν το κόστος ■ υποστηρικτικών δραστηριοτήτων **για τη διαφάνεια και άλλων** δραστηριοτήτων, όπως ο έλεγχος ποιότητας και η παρακολούθηση έργων ή προγραμμάτων επιτόπου και το κόστος της παροχής συμβουλών από ομοτίμους και από εμπειρογνώμονες για την αξιολόγηση και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων.

Άρθρο 7

Υλοποίηση και μορφές ενωσιακής χρηματοδότησης

1. Η διευκόλυνση υλοποιείται σύμφωνα με τον **δημοσιονομικό** κανονισμό ■ , είτε υπό άμεση είτε υπό έμμεση διαχείριση με οποιαδήποτε από τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), **του εν λόγω κανονισμού**.
2. Η ενωσιακή χρηματοδότηση μπορεί να παρέχεται σε οποιαδήποτε από τις μορφές που ορίζονται στον **δημοσιονομικό** κανονισμό ■ , ιδίως χρηματοδοτική συνδρομή, επιχορηγήσεις, δημόσιες συμβάσεις και συνδυαστικές πράξεις.
3. Ανάλογα με την απαιτούμενη επιχειρησιακή και χρηματοδοτική ικανότητα, η εντεταλμένη οντότητα που υλοποιεί συνδυαστικές πράξεις μπορεί να είναι **ο Όμιλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων**, ένα πολυμερές **ευρωπαϊκό** χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, ή διμερή ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως οι αναπτυξιακές τράπεζες, **ή ο Όμιλος της Παγκόσμιας Τράπεζας**. Όπου είναι δυνατόν, **άλλα μη ευρωπαϊκά πολυμερή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να συμμετέχουν στη διευκόλυνση μέσω κοινών επιχειρήσεων με ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα**. Η υλοποίηση των συνδυαστικών πράξεων στο πλαίσιο της διευκόλυνσης συμπληρώνεται από πρόσθετες μορφές χρηματοδοτικής στήριξης **από** κράτη μέλη ή από τρίτους.

Άρθρο 8

Κανόνες σχετικά με την επιλεξιμότητα προσώπων και οντοτήτων, την προέλευση των προμηθειών και των υλικών και τους περιορισμούς στο πλαίσιο της διευκόλυνσης

1. Η συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και χορήγησης επιχορηγήσεων για δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης είναι ανοικτή σε διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, καθώς και σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι, ή στα νομικά πρόσωπα, που είναι πράγματι εγκατεστημένα σε:
 - α) κράτη μέλη, δικαιούχους, *υποψήφιος χώρες και* συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ·
 - β) *χώρες, οι οποίες παρέχουν επίπεδο στήριξης στις δικαιούχους συγκρίσιμο με αυτό που παρέχει η Ένωση, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της οικονομίας τους, και* για τις οποίες η Επιτροπή καθιερώνει αμοιβαία πρόσβαση σε εξωτερική βοήθεια *στις* δικαιούχους.
2. Η αμοιβαία πρόσβαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) μπορεί να χορηγηθεί για περιορισμένη περίοδο τουλάχιστον ενός έτους, *όταν* μια χώρα παρέχει επιλεξιμότητα επί ίσοις όροις σε οντότητες από την Ένωση και από χώρες επιλέξιμες στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.

Η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με την αμοιβαία πρόσβαση κατόπιν διαβούλευσης με την *εκάστοτε* δικαιούχο.

3. Όλες οι προμήθειες και τα υλικά που χρηματοδοτούνται και αποτελούν αντικείμενο προμήθειας στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης προέρχονται από οποιαδήποτε χώρα που αναφέρεται **στην** παράγραφο 1 **στοιχεία** α) και ■ β), εκτός εάν οι εν λόγω προμήθειες και τα υλικά δεν μπορούν να αποκτηθούν **με** εύλογους όρους από οποιαδήποτε από τις εν λόγω χώρες. Επιπλέον, εφαρμόζονται οι κανόνες **που προβλέπονται στην παράγραφο 6** σχετικά με τους περιορισμούς.
4. Οι κανόνες επιλεξιμότητας του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε περιορισμούς όσον αφορά την ιθαγένεια για τα φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται ή έχουν άλλως συνάψει νόμιμη σύμβαση με επιλέξιμο ανάδοχο ή, κατά περίπτωση, με επιλέξιμο υπεργολάβο, ούτε δημιουργούν για τα εν λόγω πρόσωπα περιορισμούς όσον αφορά την ιθαγένεια, εκτός εάν οι περιορισμοί βασίζονται στους κανόνες που προβλέπονται στην παράγραφο 6.
5. Για τις **δραστηριότητες** που συγχρηματοδοτούνται από κοινού με μία οντότητα, ή υλοποιούνται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης ή έμμεσης διαχείρισης με οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του **δημοσιονομικού** κανονισμού ■ , εφαρμόζονται επίσης οι κανόνες **που ισχύουν για** τις εν λόγω οντότητες. Τούτο ισχύει με την επιφύλαξη των περιορισμών ■ δυνάμει της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, οι οποίοι αντικατοπτρίζονται δεόντως στις συμφωνίες που συνάπτονται με τις εν λόγω οντότητες.

6. Οι κανόνες επιλεξιμότητας και οι κανόνες για την προέλευση των προμηθειών και των υλικών όπως ορίζονται στις παραγράφους 1 και 3, καθώς και οι κανόνες για την ιθαγένεια των φυσικών προσώπων όπως ορίζονται στην παράγραφο 4 μπορούν να περιορίζονται όσον αφορά την ιθαγένεια, τη γεωγραφική θέση ή τη φύση των νομικών οντοτήτων που συμμετέχουν *σε* διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, καθώς και όσον αφορά τη γεωγραφική προέλευση των προμηθειών και των υλικών *όταν*:

- α) ■ απαιτούνται τέτοιοι περιορισμοί λόγω της ειδικής φύσης *ή* των στόχων της *δραστηριότητας* ή της ειδικής διαδικασίας ανάθεσης *ή* όταν οι *εν λόγω* περιορισμοί είναι αναγκαίοι για την αποτελεσματική υλοποίηση της δραστηριότητας·
- β) ■ η δραστηριότητα ή οι ειδικές διαδικασίες ανάθεσης θίγουν την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ιδίως όσον αφορά στρατηγικούς πόρους και συμφέροντα της Ένωσης, *των* κρατών μελών, ή οποιασδήποτε από τις δικαιούχους, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας, της ανθεκτικότητας και της προστασίας της ακεραιότητας των ψηφιακών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών του δικτύου 5G, των συστημάτων επικοινωνιών και πληροφοριών και των σχετικών αλυσίδων εφοδιασμού.

7. Οι υποβάλλοντες προσφορά και οι υποψήφιοι από μη επιλέξιμες χώρες είναι δυνατόν να θεωρηθούν επιλέξιμοι σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης ή όταν οι υπηρεσίες δεν είναι διαθέσιμες στις αγορές των οικείων χωρών ή εδαφών, ή σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις στις οποίες η εφαρμογή των κανόνων επιλεξιμότητας θα καθιστούσε την πραγματοποίηση μιας **δραστηριότητας** αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερή.

Άρθρο 9

Συμφωνία διευκόλυνσης

1. Η Επιτροπή συνάπτει συμφωνία διευκόλυνσης με κάθε δικαιούχο για την υλοποίηση της διευκόλυνσης, στην οποία καθορίζονται οι υποχρεώσεις και οι όροι πληρωμής των δικαιούχων για την εκταμίευση της χρηματοδότησης της διευκόλυνσης.
2. Η συμφωνία διευκόλυνσης συμπληρώνεται από δανειακές συμβάσεις σύμφωνα με το άρθρο 17, οι οποίες καθορίζουν ειδικές διατάξεις για τη διαχείριση και την εκτέλεση της χρηματοδότησης που παρέχεται με τη μορφή δανείων. ***Οι συμφωνίες διευκόλυνσης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σχετικών εγγράφων, τίθενται, κατόπιν αιτήματος, στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ταυτόχρονα και χωρίς καθυστέρηση.***
3. Η χρηματοδότηση χορηγείται στις δικαιούχους μόνο μετά την έναρξη ισχύος των αντίστοιχων συμφωνιών διευκόλυνσης και των εφαρμοστέων δανειακών συμβάσεων.

4. Η συμφωνία διευκόλυνσης και οι δανειακές συμβάσεις που συνάπτονται με εκάστη των δικαιούχων, καθώς και οι συμφωνίες που συνάπτονται με πρόσωπα ή οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης, διασφαλίζουν ότι τηρούνται οι υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 129 του **δημοσιονομικού κανονισμού** **■** .
5. Η συμφωνία διευκόλυνσης περιλαμβάνει τις αναγκαίες λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με:
- α) *τη δέσμευση της δικαιούχου να σημειώσει αποφασιστική πρόοδο προς ένα εύρωστο νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της απάτης και να θεσπίσει αποδοτικότερα και αποτελεσματικότερα συστήματα ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων μηχανισμών για την προστασία των πληροφοριοδοτών δημοσίου συμφέροντος καθώς και κατάλληλων μηχανισμών και μέτρων για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς και να ενισχύσει την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, του οργανωμένου εγκλήματος, της κατάχρησης δημόσιων κονδυλίων, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, της φοροαποφυγής, της φορολογικής απάτης ή της φοροδιαφυγής, και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων που επηρεάζουν τα κονδύλια που παρέχονται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης·*
 - β) τους κανόνες σχετικά με την αποδέσμευση, την παρακράτηση, τη μείωση και την ανακατανομή των κονδυλίων σύμφωνα με το άρθρο 21·
 - γ) τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση, τις δικλίδες ελέγχου, την εποπτεία, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, την υποβολή εκθέσεων και τον έλεγχο στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, καθώς και με τις επισκοπήσεις συστημάτων, τις έρευνες, τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης και τη συνεργασία·
 - δ) τους κανόνες για την υποβολή εκθέσεων στην Επιτροπή σχετικά με το αν και με ποιον τρόπο τηρούνται οι όροι πληρωμής που αναφέρονται στο άρθρο 12·

- ε) τους κανόνες σχετικά με τους φόρους, τους δασμούς και τις επιβαρύνσεις σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφοι 9 και 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947·
- στ) τα μέτρα για την **αποτελεσματική** πρόληψη, τον εντοπισμό **■** και την αντιμετώπιση παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς και συγκρούσεων συμφερόντων, και την υποχρέωση **για πρόσωπα ή οντότητες που εκτελούν κονδύλια της Ένωσης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης** άμεσης κοινοποίησης στην Επιτροπή, **την OLAF και, κατά περίπτωση, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία**, των εικαζόμενων ή πραγματικών περιπτώσεων παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων **και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων που επηρεάζουν τα κονδύλια που παρέχονται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης**, καθώς και της συνέχειας που δίνεται σε αυτές·
- ζ) τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 23 και 24, συμπεριλαμβανομένων των ακριβών κανόνων και χρονοδιαγράμματος σχετικά με τη συλλογή δεδομένων από τη δικαιούχο και με την πρόσβαση της Επιτροπής, **της OLAF, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και, κατά περίπτωση, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας** στα δεδομένα αυτά·
- η) τη διαδικασία που διασφαλίζει ότι τα αιτήματα εκταμίευσης για τη δανειακή στήριξη δεν υπερβαίνουν το διαθέσιμο ποσό του δανείου, **σύμφωνα με το** άρθρο 6 παράγραφος 3·
- θ) το δικαίωμα της Επιτροπής να μειώσει κατ' αναλογία τη στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης και να ανακτήσει τυχόν ποσά που δαπανήθηκαν για την επίτευξη των στόχων της διευκόλυνσης ή να ζητήσει την πρόωρη αποπληρωμή του δανείου, σε περιπτώσεις παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης που δεν αντιμετωπίστηκαν αποτελεσματικά από τη δικαιούχο, ή σοβαρής αθέτησης υποχρέωσης που **προβλέπεται στη** συμφωνία διευκόλυνσης·

- ι) τους κανόνες και τις λεπτομέρειες υποβολής εκθέσεων από τις δικαιούχους για την παρακολούθηση της υλοποίησης της διευκόλυνσης και **αξιολόγηση της επίτευξης** των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3.
- ια) **την υποχρέωση των δικαιούχων να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην Επιτροπή τα δεδομένα που αναφέρονται στο άρθρο 22.**

Άρθρο 10

Μεταφορές στο επόμενο οικονομικό έτος, ετήσιες δόσεις, πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 12 παράγραφος 4 του **δημοσιονομικού** κανονισμού **■**, οι μη χρησιμοποιηθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και πιστώσεις πληρωμών στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταφέρονται αυτόματα και μπορούν να δεσμεύονται και να χρησιμοποιούνται, αντίστοιχα, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου οικονομικού έτους. Το ποσό που μεταφέρεται είναι το πρώτο που χρησιμοποιείται στο επόμενο οικονομικό έτος.
2. Η Επιτροπή **υποβάλλει στο** Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο **πληροφορίες σχετικά με** τις μεταφερόμενες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων, **συμπεριλαμβανομένων των σχετικών ποσών**, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 6 του **δημοσιονομικού** κανονισμού **■**.

3. *Επιπλέον των κανόνων του άρθρου 15 του δημοσιονομικού κανονισμού* ■ σχετικά με την ανασύσταση των πιστώσεων, οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που αντιστοιχούν στο ποσό των αποδεσμεύσεων λόγω μη εκτέλεσης, εν όλω ή εν μέρει, ενεργειών στο πλαίσιο της διευκόλυνσης ανασυστήνονται προς όφελος της γραμμής προϋπολογισμού από την οποία προέρχονται.
4. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για την ανάληψη ενεργειών των οποίων η υλοποίηση εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη μπορούν να κατανέμονται σε περισσότερα οικονομικά έτη με ετήσιες δόσεις, σύμφωνα με το άρθρο 112 παράγραφος 2 του *δημοσιονομικού κανονισμού* ■ .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Θεματολογία μεταρρυθμίσεων

Άρθρο 11

Υποβολή των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων

1. Για να λάβει στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, κάθε δικαιούχος υποβάλλει στην Επιτροπή θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων για τη διάρκεια ισχύος της διευκόλυνσης, με βάση το μέρος που αφορά τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις του τελευταίου προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων και τις σχετικές κοινές κατευθύνσεις πολιτικής που συμφωνήθηκαν κατά τον οικονομικό και δημοσιονομικό διάλογο τον Μάιο του 2023, την εθνική αναπτυξιακή στρατηγική του, κατά περίπτωση, *το πλαίσιο πολιτικής* για τη διεύρυνση και το οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια.

2. Στα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων *παρέχεται ένα γενικό πλαίσιο για την επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων* που ορίζονται *στο άρθρο 3, καθορίζοντας* τις μεταρρυθμίσεις που πρέπει να αναλάβει η δικαιούχος, καθώς και τομείς επενδύσεων. Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων περιλαμβάνουν μέτρα για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων μέσω μιας ολοκληρωμένης και συνεκτικής δέσμης μέτρων. Στους τομείς των θεμελιωδών αρχών *της διαδικασίας διεύρυνσης*, συμπεριλαμβανομένων του κράτους δικαίου, της καταπολέμησης της διαφθοράς, *μεταξύ άλλων της μείζονος διαφθοράς*, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ελευθερίας της έκφρασης, τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων απηχούν τις αξιολογήσεις στο *πλαίσιο πολιτικής* για τη διεύρυνση.
3. Τα *θεματολόγια* μεταρρυθμίσεων συνάδουν με το πλέον πρόσφατο πλαίσιο μακροοικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής που υποβάλλεται στην Επιτροπή στο πλαίσιο του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου με την *Ένωση*.
4. Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων συνάδουν και στηρίζουν τις μεταρρυθμιστικές προτεραιότητες που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της πορείας προσχώρησης της δικαιούχου, καθώς και *σε άλλα σχετικά έγγραφα*, όπως η συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης, το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, η εθνικά καθορισμένη συνεισφορά στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και η στόχευση για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 *το αργότερο*.

5. Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων τηρούν τις γενικές αρχές που ορίζονται στο άρθρο 4.
6. ***Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων καταρτίζονται με διαφάνεια και χωρίς αποκλεισμούς, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.***
7. Η Επιτροπή καλεί τις δικαιούχους να υποβάλουν τα οικεία τους θεματολόγια μεταρρυθμίσεων εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. ***Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων των δικαιούχων αμέσως μετά τη λήψη τους από την Επιτροπή.***
8. Σε περίπτωση ανακατανομής της στήριξης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, με αποτέλεσμα δικαιούχος να λαμβάνει πρόσθετη στήριξη, η Επιτροπή καλεί τη δικαιούχο να υποβάλει εντός τριμήνου ***τροποποιημένο*** θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων για την υπόλοιπη διάρκεια ισχύος της διευκόλυνσης. ***Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης σχετικά με την ανακατανομή.***

Άρθρο 12

Αρχές χρηματοδότησης στο πλαίσιο των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων

1. Η διευκόλυνση **παρέχει κίνητρα για** την υλοποίηση του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων κάθε δικαιούχου, **θέτοντας** όρους πληρωμής για την αποδέσμευση των κονδυλίων. **Οι εν λόγω** όροι πληρωμής ισχύουν για τα κονδύλια του άρθρου 6 παράγραφος 2 στοιχείο α) και του άρθρου 6 παράγραφος 3 και λαμβάνουν τη μορφή **μετρήσιμων** ποιοτικών ή ποσοτικών σταδίων. Τα στάδια αυτά αντικατοπτρίζουν την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε συγκεκριμένες κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις **και στις** θεμελιώδεις αρχές της διαδικασίας διεύρυνσης ■ που συνδέονται με την επίτευξη των ■ στόχων της διευκόλυνσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 3, σύμφωνα με το **πλαίσιο πολιτικής** για τη διεύρυνση.

Η εκπλήρωση των **εν λόγω** όρων πληρωμής συνεπάγεται την πλήρη ή μερική αποδέσμευση των κονδυλίων, ανάλογα με τον βαθμό ολοκλήρωσής τους.

2. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση που εκτελείται μέσω του ταμείου που αναφέρεται στο άρθρο 19, η εκπλήρωση των όρων πληρωμής της παραγράφου 1 **του παρόντος άρθρου** συνιστά προκαταρκτική επικύρωση. Τα κονδύλια καταβάλλονται αφού λάβουν αίτημα πληρωμής οι διαχειριστές του κοινού ταμείου που συστάθηκε στο πλαίσιο του WBIF για τη λήψη των συνεισφορών από χορηγούς.

3. Η μακροοικονομική σταθερότητα, η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, η διαφάνεια και η εποπτεία του προϋπολογισμού αποτελούν γενικούς όρους πληρωμής που πληρούνται για κάθε αποδέσμευση κονδυλίων.
4. ***Τα κονδύλια στο πλαίσιο της διευκόλυνσης δεν στηρίζουν δραστηριότητες ή μέτρα που υπονομεύουν τις ειρηνευτικές συμφωνίες στην περιοχή.***

Άρθρο 13

Περιεχόμενο των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων

1. Στα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων καθορίζονται ιδίως τα ακόλουθα στοιχεία, δέοντως αιτιολογημένα και τεκμηριωμένα:
 - α) μέτρα που συνιστούν συνεκτική, ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3, συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, των επενδύσεων και των μέτρων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5, ***κατά περίπτωση***·
 - β) επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο τα μέτρα συνάδουν με τις ***γενικές αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 4, καθώς και τις απαιτήσεις***, τις στρατηγικές, τα σχέδια και τα προγράμματα ***των άρθρων 4 και 11***;

- γ) *επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο τα μέτρα αναμένεται να ενισχύσουν περαιτέρω τις θεμελιώδεις αρχές της διαδικασίας διεύρυνσης που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α), συμπεριλαμβανομένων του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της καταπολέμησης της διαφθοράς·*
- δ) *ενδεικτικός κατάλογος των επενδυτικών έργων και προγραμμάτων που προορίζονται για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του WBIF, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων συνολικών όγκων επενδύσεων και των προβλεπόμενων χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης·*
- ε) *επεξήγηση του βαθμού στον οποίο τα μέτρα αναμένεται να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα και το περιβάλλον και τη συμβατότητά τους με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»·*
- στ) *επεξήγηση του βαθμού στον οποίο τα μέτρα αναμένεται να συμβάλλουν στην επίτευξη του ψηφιακού μετασχηματισμού·*
- ζ) *επεξήγηση του βαθμού στον οποίο τα μέτρα αναμένεται να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την απασχόληση και των κοινωνικών στόχων·*
- η) *επεξήγηση του βαθμού στον οποίο τα μέτρα αναμένεται να συμβάλλουν στην επίτευξη της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών και των κοριτσιών, και της προαγωγής των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών·*
- θ) *για τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις, ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και οι προβλεπόμενοι όροι πληρωμής για την αποδέσμευση των κονδυλίων υπό μορφή μετρήσιμων ποιοτικών και ποσοτικών σταδίων που έχουν προγραμματιστεί να υλοποιηθούν το αργότερο έως την 31η Αυγούστου 2027·*

- ι) *επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο τα μέτρα αναμένεται να συμβάλουν στη σταδιακή και συνεχή ευθυγράμμιση με την ΚΕΠΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης·*
- ια) *οι ρυθμίσεις για την αποτελεσματική παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων από τη δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένων των **προτεινόμενων μετρήσιμων ποιοτικών και ποσοτικών σταδίων και** σχετικών δεικτών που ορίζονται στην παράγραφο 2·*
- ιβ) *επεξήγηση του συστήματος της δικαιούχου για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς, **συμπεριλαμβανομένης της μείζονος διαφθοράς,** και σύγκρουσης συμφερόντων και για την επιβολή των κανόνων ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, και των **προτεινόμενων μέτρων για την αντιμετώπιση υφιστάμενων ανεπαρειών κατά τα πρώτα έτη της εφαρμογής του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων·***
- ιγ) *για την κατάρτιση και, κατά περίπτωση, την εφαρμογή των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων, περίληψη της διεξαχθείσας, σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο διαδικασίας των δικαιούχων, διαβούλευσης με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κοινοβουλίων των δικαιούχων, των τοπικών και περιφερειακών αντιπροσωπευτικών φορέων και αρχών, των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, και τον τρόπο με τον οποίο η συμβολή των εν λόγω ενδιαφερομένων μερών αντικατοπτρίζεται στα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων·*
- ιδ) *σχέδιο επικοινωνίας και προβολής σχετικά με τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων για το τοπικό κοινό των δικαιούχων·*
- ιε) *κάθε άλλη σχετική πληροφορία.*

2. Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων βασίζονται σε αποτελέσματα και περιλαμβάνουν δείκτες για την αξιολόγηση της προόδου στην επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων που καθορίζονται στο **άρθρο 3**. *Οι εν λόγω* δείκτες βασίζονται, κατά περίπτωση και όπου ενδείκνυται, σε διεθνώς συμφωνημένους δείκτες και σε ήδη διαθέσιμους δείκτες που σχετίζονται με **τις** πολιτικές των δικαιούχων. Οι δείκτες είναι επίσης συναφείς, στο μέτρο του δυνατού, με τους βασικούς εταιρικούς δείκτες που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο αποτελεσμάτων του ΜΠΒ III, στο πλαίσιο μέτρησης αποτελεσμάτων του ETBA+ και στο WBIF.

Άρθρο 14

Αξιολόγηση των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων από την Επιτροπή

1. Η Επιτροπή αξιολογεί τη συνάφεια, την πληρότητα και την καταλληλότητα του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων κάθε δικαιούχου ή, κατά περίπτωση, της τροποποίησης του οικείου θεματολογίου, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησής της, η Επιτροπή ενεργεί σε στενή συνεργασία με τη δικαιούχο και μπορεί να διατυπώνει παρατηρήσεις, να ζητά πρόσθετες πληροφορίες **ή να απαιτεί από τη δικαιούχο να επανεξετάζει ή να τροποποιεί το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεών της**.
2. **Όσον αφορά τον στόχο που ορίζεται στο άρθρο 13 παράγραφος στοιχείο ι) του παρόντος κανονισμού**, η Επιτροπή, **σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ**, λαμβάνει δεόντως υπόψη τον ρόλο και τη συμβολή της ΕΥΕΔ.

3. Κατά την αξιολόγηση του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις σχετικές διαθέσιμες αναλυτικές πληροφορίες **για** τη δικαιούχο, **μεταξύ άλλων τη μακροοικονομική της κατάσταση και τη βιωσιμότητα του χρέους της**, την αιτιολόγηση και τα στοιχεία που παρέχει η δικαιούχος, όπως αναφέρονται στο άρθρο 13, καθώς και κάθε άλλη σχετική πληροφορία, όπως εκείνες που απαριθμούνται στο άρθρο 11.
4. Κατά την αξιολόγησή της, η Επιτροπή εξετάζει ιδίως τα ακόλουθα κριτήρια:
- α) κατά πόσον το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων συνιστά κατάλληλη, ολοκληρωμένη, συνεκτική και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 **και στα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 13**·
 - β) **κατά πόσον το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων και τα μέτρα του συνάδουν με τις αρχές, τις στρατηγικές, τα σχέδια και τα προγράμματα που αναφέρονται στα άρθρα 4 και 11**·
 - γ) κατά πόσον μπορεί να αναμένεται ότι το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων θα επιταχύνει την πρόοδο προς τη γεφύρωση του κοινωνικοοικονομικού χάσματος μεταξύ της δικαιούχου και της Ένωσης και, ως εκ τούτου, θα ενισχύσει την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική τους ανάπτυξη, θα προαγάγει τη σύγκλιση προς τα πρότυπα της Ένωσης **και θα μειώσει τις ανισότητες και θα ενισχύσει την κοινωνική συνοχή**·

- δ) *κατά πόσον μπορεί να αναμένεται ότι το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων θα ενισχύσει περαιτέρω τις θεμελιώδεις αρχές της διαδικασίας διεύρυνσης που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο θ)*
- ε) *κατά πόσον μπορεί να αναμένεται ότι το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων θα επιταχύνει τη μετάβαση των δικαιούχων σε βιώσιμες, κλιματικά ουδέτερες και ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή οικονομίες χωρίς αποκλεισμούς, βελτιώνοντας την περιφερειακή συνδεσιμότητα, σημειώνοντας πρόοδο στη διττή πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, **μειώνοντας τις στρατηγικές εξαρτήσεις** και ενισχύοντας **την έρευνα και** την καινοτομία, την εκπαίδευση, **την κατάρτιση, την απασχόληση** και τις δεξιότητες, καθώς και την ευρύτερη αγορά εργασίας, **με ιδιαίτερη προσοχή στη νεολαία**·*
- στ) *κατά πόσον τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων συνάδουν με τις αρχές της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και του «κανείς στο περιθώριο»·*
- ζ) *κατά πόσον το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων αντιμετωπίζει κατάλληλα τους δυνητικούς κινδύνους συμμόρφωσης μέσω προϋποθέσεων και όρων πληρωμής·*
- η) *κατά πόσον οι όροι πληρωμής που προτείνει η δικαιούχος είναι κατάλληλοι και φιλόδοξοι, σύμφωνοι με το **πλαίσιο πολιτικής για τη διεύρυνση**, καθώς και επαρκώς ουσιαστικοί και σαφείς ώστε να επιτρέπουν την αντίστοιχη αποδέσμευση κονδυλίων σε περίπτωση εκπλήρωσής τους και κατά πόσον οι προτεινόμενοι δείκτες υποβολής εκθέσεων είναι κατάλληλοι και επαρκείς για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην επίτευξη των συνολικών στόχων·*

- θ) κατά πόσον οι ρυθμίσεις που προτείνει η δικαιούχος αναμένεται να προλαμβάνουν, να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις παρατυπίες, την απάτη, τη διαφθορά και τις συγκρούσεις συμφερόντων, **το οργανωμένο έγκλημα και τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καθώς και να διερευνούν και να διώκουν αποτελεσματικά τα ποινικά αδικήματα που επηρεάζουν τα κονδύλια που παρέχονται** στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, και να διασφαλίζουν ότι δεν συντρέχει διπλή χρηματοδότηση από τη διευκόλυνση και από άλλα προγράμματα της Ένωσης, **ιδίως στήριξη που παρέχεται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1259**, ούτε από άλλους δωρητές·
- ι) **κατά πόσον το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων αντικατοπτρίζει αποτελεσματικά τη συμβολή των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των κοινοβουλίων των δικαιούχων, των τοπικών και περιφερειακών αντιπροσωπευτικών φορέων και αρχών, των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.**

5. Κατά την αξιολόγηση των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων που υποβάλλουν οι δικαιούχοι, η Επιτροπή μπορεί να επικουρείται από **ανεξάρτητους** εμπειρογνώμονες.

Άρθρο 15

Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής

1. Σε περίπτωση θετικής αξιολόγησης, η Επιτροπή εγκρίνει με εκτελεστική απόφαση το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων που υπέβαλε η δικαιούχος σύμφωνα με το άρθρο 14 ή, κατά περίπτωση, τα τροποποιημένα θεματολόγια που υποβλήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 16. Η εν λόγω εκτελεστική απόφαση εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου **31**.
2. Η εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής καθορίζει τις μεταρρυθμίσεις που πρέπει να εφαρμόσει η οικεία δικαιούχος, τους επενδυτικούς τομείς προς στήριξη και τους όρους πληρωμής που απορρέουν από το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένου του ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος.
3. Η εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής καθορίζει επίσης:
 - α) το ενδεικτικό ποσό των συνολικών κονδυλίων που διατίθενται στη δικαιούχο και τις προγραμματισμένες προς αποδέσμευση δόσεις, συμπεριλαμβανομένης της προχρηματοδότησης, διαρθρωμένες σύμφωνα με το άρθρο 13, αφού η δικαιούχος εκπληρώσει σε ικανοποιητικό βαθμό τους σχετικούς όρους πληρωμής υπό μορφή ποιοτικών και ποσοτικών σταδίων που προσδιορίζονται σε συνάρτηση με την εφαρμογή του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων·
 - β) την κατανομή της χρηματοδότησης ανά δόση μεταξύ δανειακής στήριξης και μη επιστρεπτέας στήριξης·

- γ) την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να ολοκληρωθούν οι όροι της τελικής πληρωμής για τις μεταρρυθμίσεις·
- δ) τις ρυθμίσεις και το χρονοδιάγραμμα παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων και υλοποίησης του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων, **όπου ενδείκνυται, μέσω του δημοκρατικού ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 8 καθώς και,** κατά περίπτωση, των μέτρων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με το άρθρο 25·
- ε) τους δείκτες του άρθρου 13 παράγραφος 2 για την αξιολόγηση της προόδου προς την επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων **που ορίζονται** στο άρθρο 3.

Άρθρο 16

Τροποποιήσεις των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων

1. Εάν η υλοποίηση του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών όρων πληρωμής, δεν είναι πλέον εφικτή για τη δικαιούχο, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, λόγω αντικειμενικών περιστάσεων, η δικαιούχος μπορεί να προτείνει τροποποίηση του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων. Στην περίπτωση αυτή, η δικαιούχος μπορεί να υποβάλει αιτιολογημένο αίτημα στην Επιτροπή για τροποποίηση της εκτελεστικής της απόφασης του άρθρου 15 παράγραφος 1.
2. Η Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει την εκτελεστική απόφαση, ιδίως για να λάβει υπόψη τυχόν αλλαγή των διαθέσιμων ποσών σύμφωνα με τις αρχές του άρθρου 21.

3. Εάν κρίνει ότι οι λόγοι που επικαλείται η δικαιούχος δικαιολογούν τροποποίηση του θεματολογίου μεταρρυθμίσεών της, η Επιτροπή αξιολογεί το τροποποιημένο θεματολόγιο σύμφωνα με το άρθρο 14 και μπορεί, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, να τροποποιήσει την εκτελεστική απόφαση του άρθρου 15 παράγραφος 1.
4. Στην τροποποίηση, η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί παράταση των χρονοδιαγραμμάτων για τους όρους πληρωμής έως το 2028. Αυτό δεν θίγει την τελική προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 21 παράγραφος 9.

Άρθρο 17

Δανειακή σύμβαση, δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις

1. Για τη χρηματοδότηση της στήριξης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης με τη μορφή δανείων, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται, εξ ονόματος της Ένωσης, να δανείζεται τα αναγκαία κεφάλαια από τις κεφαλαιαγορές ή από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με το άρθρο 220α του **δημοσιονομικού** κανονισμού **■**.
2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 220 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι εκταμιεύσεις του δανείου μπορούν να πραγματοποιούνται μέσω του WBIIF για λογαριασμό της δικαιούχου. Τα ανακτηθέντα ποσά μεταφέρονται στη δικαιούχο.

3. Η Επιτροπή συνάπτει δανειακή σύμβαση με τη δικαιούχο. Η δανειακή σύμβαση καθορίζει το μέγιστο ποσό του δανείου, την περίοδο διαθεσιμότητας και τους λεπτομερείς όρους και προϋποθέσεις της στήριξης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης με τη μορφή δανείων. Τα δάνεια έχουν μέγιστη διάρκεια 40 ετών από **την ημερομηνία της** υπογραφής της δανειακής σύμβασης.

Επιπροσθέτως, και κατά παρέκκλιση από το άρθρο 220 παράγραφος 5 του **δημοσιονομικού** κανονισμού ■ , η δανειακή σύμβαση περιλαμβάνει το ποσό της προχρηματοδότησης και τους κανόνες για την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων.

Επίσης, όσον αφορά την εκτέλεση των ποσών των δανείων μέσω του WBIF, η δανειακή σύμβαση:

- α) προβλέπει ότι η δικαιούχος εξουσιοδοτεί αμετάκλητα και ανεπιφύλακτα την Επιτροπή να καταβάλλει τις εκταμιεύσεις στον φορέα εκτέλεσης των κονδυλίων κατόπιν αιτήματός του και ότι η Επιτροπή, προβαίνοντας σε πληρωμή προς την εν λόγω οντότητα, απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις πληρωμής προς τη δικαιούχο·
- β) προβλέπει υποχρέωση της δικαιούχου να αναλαμβάνει τις δαπάνες εκτέλεσης και τυχόν οφειλόμενα τέλη σε σχέση με την εκτέλεση των κονδυλίων, σύμφωνα με τους όρους που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ της Επιτροπής και του φορέα εκτέλεσης των κονδυλίων.

4. ***Η δανειακή σύμβαση τίθεται, κατόπιν αιτήματος, στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.***

Άρθρο 18
Προβλέψεις

1. Σύμφωνα με το άρθρο 211 παράγραφος 1 του **δημοσιονομικού** , για τα δάνεια δυνάμει του παρόντος κανονισμού καθορίζεται συντελεστής προβλέψεων **9 %**, μετά τη διάθεση τυχόν κονδυλίων που εμπίπτουν στο άρθρο 6 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού. Οι προβλέψεις συστήνονται από το κονδύλιο του άρθρου 6 παράγραφος 2 στοιχείο α) **του παρόντος κανονισμού**.

Δημοσιονομικές δεσμεύσεις για τις προβλέψεις πραγματοποιούνται έως την 31η Δεκεμβρίου 2027. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 211 παράγραφος 2 τελευταίο εδάφιο του **δημοσιονομικού** , οι προβλέψεις καταβάλλονται σταδιακά και συστήνονται πλήρως το αργότερο κατά την πλήρη εκταμίευση των δανείων.

2. Οι προβλέψεις καταβάλλονται στο κοινό ταμείο προβλέψεων **μέσω ειδικής γραμμής προϋπολογισμού και χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διατάξεων που στηρίζουν παρόμοιους κινδύνους**. Ο συντελεστής προβλέψεων επανεξετάζεται τουλάχιστον ανά τριετία από ... [την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού].
3. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με το άρθρο 30 για την τροποποίηση του συντελεστή προβλέψεων, εφαρμόζοντας τα κριτήρια του άρθρου 211 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού .

Άρθρο 19

Υλοποίηση επενδυτικών έργων και προγραμμάτων βάσει του πλαισίου επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια

1. Προκειμένου να αξιοποιηθεί η μόχλευση της χρηματοδοτικής στήριξης της **Ένωσης** για την προσέλκυση πρόσθετων επενδύσεων, οι επενδύσεις σε υποδομές που στηρίζουν τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων υλοποιούνται μέσω του WBIF.
2. Η εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 15 καθορίζει το ποσό των κονδυλίων που διατίθενται για χρήση στο πλαίσιο του WBIF.
3. Η Επιτροπή υποβάλλει τις σχετικές προτάσεις επενδυτικών έργων ή προγραμμάτων προς γνωμοδότηση από το επιχειρησιακό συμβούλιο του WBIF που αναφέρεται στο άρθρο 35 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 μετά **την** έκδοση της απόφασης που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3 **του παρόντος κανονισμού**.
4. Τουλάχιστον το 37 % της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης που διοχετεύεται μέσω του WBIF προορίζεται για κλιματικούς στόχους.
5. Η χρηματοδότηση στο πλαίσιο της διευκόλυνσης που παρέχεται από το χρηματοδοτικό κονδύλιο που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο α), μετά την αφαίρεση του ποσού των προβλέψεων, υλοποιείται με έμμεση διαχείριση, λαμβανομένης υπόψη σειράς επενδύσεων, και **παρέχεται** σταδιακά μέσω συνεισφορών που καταβάλλονται στο κοινό ταμείο που συστάθηκε στο πλαίσιο του WBIF για τη **λήψη** των συνεισφορών των χορηγών.

6. Η χρηματοδότηση αυτή διατίθεται για επενδύσεις **που** υποστηρίζονται από το κοινό ταμείο μόνον αφού εκδοθεί η απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3.
7. Η χρηματοδότηση στο πλαίσιο της διευκόλυνσης που παρέχεται από τα δάνεια όπως αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 5 του παρόντος κανονισμού διατίθεται μέσω του WBIF στο πλαίσιο της δανειακής σύμβασης μεταξύ της Επιτροπής και των δικαιούχων σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού. Οι διαχειριστές των κονδυλίων του κοινού ταμείου που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού μπορούν να υποβάλλουν στην Επιτροπή, για όλες τις δανειακές συμβάσεις συνολικά, δώδεκα αιτήματα εκταμίευσης ετησίως κατ' ανώτατο όριο. Τα επενδυτικά έργα και προγράμματα μπορούν να λαμβάνουν στήριξη από δύο πηγές χρηματοδότησης, **όπως αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 6 του παρόντος κανονισμού**, καθώς και από άλλα προγράμματα και μέσα της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι η στήριξη αυτή από διαφορετικές πηγές, προγράμματα και μέσα παρέχει προσθετικότητα και δεν καλύπτει το ίδιο κόστος. **Για κάθε επενδυτικό έργο ή πρόγραμμα, η Επιτροπή παρέχει αξιολόγηση στο επιχειρησιακό συμβούλιο του WBIF, συμπεριλαμβανομένων των συνεργειών και της συμπληρωματικότητας με άλλα προγράμματα της Ένωσης, ιδίως της στήριξης που παρέχεται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1529, με σκοπό να αποφεύγεται η αλληλεπικάλυψη της συνδρομής και η διπλή χρηματοδότηση.**

Άρθρο 20

Προχρηματοδότηση

1. Μετά την υποβολή του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων στην Επιτροπή, η δικαιούχος μπορεί να ζητήσει την αποδέσμευση προχρηματοδότησης ύψους έως 7 % του συνολικού ποσού που προβλέπεται στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4.
2. Η Επιτροπή μπορεί να αποδεσμεύει τη ζητούμενη προχρηματοδότηση μετά την έκδοση της εκτελεστικής της απόφασης που αναφέρεται στο άρθρο 15 και την έναρξη ισχύος της συμφωνίας διευκόλυνσης και της αναφερόμενης δανειακής συμφωνίας στα άρθρα 9 και 17 αντίστοιχα. Τα κονδύλια αποδεσμεύονται σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο και με την επιφύλαξη της τήρησης των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5.
3. Η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με το χρονοδιάγραμμα εκταμίευσης της προχρηματοδότησης, η οποία μπορεί να εκταμιευθεί σε μία ή περισσότερες δόσεις.

Άρθρο 21

Αξιολόγηση της εκπλήρωσης των όρων πληρωμής, παρακράτηση, μείωση και ανακατανομή κονδυλίων, κανόνες για τις πληρωμές

1. Δύο φορές ετησίως, η δικαιούχος υποβάλλει δεόντως αιτιολογημένο αίτημα για την αποδέσμευση κονδυλίων όσον αφορά τους όρους πληρωμής που έχουν εκπληρωθεί σε σχέση με τα ποσοτικά και ποιοτικά στάδια, όπως καθορίζονται στα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων.
2. Η Επιτροπή αξιολογεί χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση κατά πόσον η δικαιούχος **έχει τηρήσει τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 5 και τις αρχές χρηματοδότησης που ορίζονται στο άρθρο 12 παράγραφος 3** και έχει εκπληρώσει σε ικανοποιητικό βαθμό τους όρους πληρωμής που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 15. Η ικανοποιητική εκπλήρωση των *εν λόγω* όρων πληρωμής προϋποθέτει ότι η δικαιούχος δεν έχει αναιρέσει τα μέτρα που σχετίζονται με τις ίδιες μεταρρυθμίσεις τις οποίες η δικαιούχος είχε εκπληρώσει σε ικανοποιητικό βαθμό βάσει προγενέστερων αποφάσεων. Η Επιτροπή μπορεί να επικουρείται από εμπειρογνώμονες, **συμπεριλαμβανομένων εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη**.
3. Όταν η Επιτροπή αξιολογεί θετικά την ικανοποιητική εκπλήρωση όλων των εφαρμοστέων όρων, εκδίδει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, απόφαση που επιτρέπει την αποδέσμευση των κονδυλίων που αντιστοιχούν στους εν λόγω όρους. Η εν λόγω απόφαση καθορίζει, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 5, το ποσό των κονδυλίων που θα διατεθεί ως χρηματοδοτική συνδρομή και θα διοχετευθεί απευθείας στα δημόσια ταμεία των δικαιούχων, και το ποσό που θα διατεθεί μέσω του WBIF. Όσον αφορά τα εν λόγω ποσά, η απόφαση συνιστά τον όρο που αναφέρεται στο άρθρο 12 για το ποσό των κονδυλίων που πρέπει να διατεθεί ως χρηματοδοτική συνδρομή και να διοχετευθεί απευθείας στα δημόσια ταμεία των δικαιούχων και την προκαταρκτική επικύρωση που αναφέρεται στο άρθρο 12 για το ποσό που πρέπει να διατεθεί μέσω του WBIF.

4. Όταν η Επιτροπή αξιολογεί αρνητικά την εκπλήρωση οποιωνδήποτε όρων βάσει του ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος, τα προς αποδέσμευση κονδύλια που αντιστοιχούν σε αυτούς τους όρους παρακρατούνται. Τα παρακρατηθέντα ποσά αποδεσμεύονται μόνον αν η δικαιούχος αιτιολογήσει δεόντως, στο πλαίσιο μεταγενέστερου αιτήματος αποδέσμευσης κονδυλίων, ότι έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει την ικανοποιητική εκπλήρωση των σχετικών όρων.
5. Εάν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η δικαιούχος δεν έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα εντός δωδεκαμήνου από την αρχική αρνητική αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 4, η Επιτροπή μειώνει το ποσό της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης και του δανείου αναλογικά ως προς το μέρος που αντιστοιχεί στους σχετικούς όρους πληρωμής. Κατά το πρώτο έτος εφαρμογής, ισχύει προθεσμία 24 μηνών, η οποία τρέχει από την αρχική αρνητική αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 4. Η δικαιούχος μπορεί να υποβάλλει τις παρατηρήσεις της εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση σε αυτή των συμπερασμάτων της Επιτροπής.
6. Ποσά που αντιστοιχούν σε όρους πληρωμής που δεν έχουν εκπληρωθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2028 δεν οφείλονται στους δικαιούχους και αποδεσμεύονται ή ακυρώνονται από το διαθέσιμο ποσό της δανειακής στήριξης, κατά περίπτωση.

7. Η Επιτροπή μπορεί να μειώσει το ποσό της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης, μεταξύ άλλων με συμψηφισμό σύμφωνα με το άρθρο 102 του **δημοσιονομικού** κανονισμού ■ , ή το ποσό του δανείου, σε περίπτωση διαπιστωμένων περιπτώσεων ή σοβαρών υπονοιών για παρατυπίες, απάτη, διαφθορά και συγκρούσεις **συμφερόντων** σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης που δεν έχουν αντιμετωπιστεί από τη δικαιούχο, ή σε περίπτωση σοβαρής αθέτησης υποχρέωσης που απορρέει από τις συμφωνίες διευκόλυνσης ή από τις δανειακές συμβάσεις, μεταξύ άλλων βάσει των πληροφοριών που παρέχουν η OLAF **ή οι εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης για τέτοιου είδους μειώσεις.**
8. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να ανακατανείμει οποιοδήποτε ποσό μειώνεται βάσει της παραγράφου 6 ή 7 του παρόντος άρθρου μεταξύ άλλων δικαιούχων της διευκόλυνσης, τροποποιώντας τις εκτελεστικές αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15.
9. Όσον αφορά το μέρος της χρηματοδότησης της διευκόλυνσης που καταβάλλεται ως χρηματοδοτική συνδρομή και διοχετεύεται απευθείας στα δημόσια ταμεία των δικαιούχων, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 116 παράγραφος 2 του **δημοσιονομικού** κανονισμού ■ , η προθεσμία πληρωμής που αναφέρεται στο άρθρο 116 παράγραφος 1 στοιχείο α) του **δημοσιονομικού** κανονισμού ■ αρχίζει να τρέχει από την κοινοποίηση της απόφασης με την οποία εγκρίνεται η εκταμίευση στη δικαιούχο σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

10. Το άρθρο 116 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού ■ δεν εφαρμόζεται στις πληρωμές που καταβάλλονται ως χρηματοδοτική συνδρομή και διοχετεύονται απευθείας στα δημόσια ταμεία των δικαιούχων δυνάμει του παρόντος άρθρου και του άρθρου 23 του παρόντος κανονισμού.
11. ***Οι πληρωμές της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης και των δανείων στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις πιστώσεις του προϋπολογισμού, όπως ορίζονται στην ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού, και εξαρτώνται από τη διαθέσιμη χρηματοδότηση, αντίστοιχα.*** Τα κονδύλια καταβάλλονται σε δόσεις. Κάθε δόση μπορεί να καταβάλλεται σε ένα ή περισσότερα τμήματα.
12. Το ποσό που διατίθεται ως χρηματοδοτική συνδρομή και διοχετεύεται απευθείας στα δημόσια ταμεία των δικαιούχων, καταβάλλεται μετά την έκδοση της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 σύμφωνα με τη δανειακή σύμβαση.
13. Η καταβολή οποιουδήποτε ποσού της στήριξης με μορφή δανείου, είτε διοχετεύεται απευθείας στα δημόσια ταμεία των δικαιούχων είτε μέσω του WBIF, προϋποθέτει υποβολή από τη δικαιούχο αιτήματος πληρωμής με τη μορφή που ορίζεται στη δανειακή σύμβαση.
14. Το ποσό που διατίθεται μέσω του WBIF καταβάλλεται μετά την έκδοση της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 3, κατόπιν του αιτήματος πληρωμής που αναφέρεται στην παράγραφο 13 και αφού λάβουν αίτημα πληρωμής οι διαχειριστές των κονδυλίων του κοινού ταμείου που συστάθηκε στο πλαίσιο του WBIF για τη λήψη συνεισφορών από χορηγούς.

Άρθρο 22

Διαφάνεια όσον αφορά τα πρόσωπα και τις οντότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση για την υλοποίηση των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων

- 1. Οι δικαιούχοι δημοσιεύουν επικαιροποιημένα στοιχεία σχετικά με τους τελικούς αποδέκτες που λαμβάνουν ποσά χρηματοδότησης τα οποία υπερβαίνουν το ισοδύναμο των 50 000 EUR σωρευτικά σε περίοδο τεσσάρων ετών για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης.*
- 2. Όσον αφορά τους τελικούς αποδέκτες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι ακόλουθες πληροφορίες δημοσιεύονται σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο σε ιστοσελίδα, σύμφωνα με το σύνολο των κονδυλίων που ελήφθησαν, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας και ασφάλειας, ιδίως όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:*
 - α) εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, η πλήρης νόμιμη επωνυμία του αποδέκτη και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ ή ο αριθμός φορολογικού μητρώου του, όταν υπάρχει, ή άλλος μοναδικός αναγνωριστικός κωδικός που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία για το νομικό πρόσωπο·*
 - β) εάν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, το όνομα ή ονόματα και το επώνυμο ή επώνυμα του αποδέκτη·*
 - γ) το ποσό που έλαβε ο αποδέκτης και οι μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στο πλαίσιο των προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων, στις οποίες συμβάλλει το εν λόγω ποσό.*

3. *Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεν δημοσιεύονται όταν η γνωστοποίηση ενέχει τον κίνδυνο να απειληθούν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των εν λόγω τελικών αποδεκτών ή να θιγούν σοβαρά τα εμπορικά τους συμφέροντα. Οι πληροφορίες αυτές τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής.*
4. *Οι δικαιούχοι διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην Επιτροπή τουλάχιστον μία φορά ετησίως τα δεδομένα σχετικά με τους τελικούς αποδέκτες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο που θα καθοριστεί στη συμφωνία διευκόλυνσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 5 στοιχείο ια).*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Άρθρο 23

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

1. Κατά την υλοποίηση της διευκόλυνσης, η Επιτροπή και οι δικαιούχοι λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας και τους ειδικούς όρους υπό τους οποίους θα λειτουργεί η διευκόλυνση, τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 και τους όρους που καθορίζονται στις ειδικές συμφωνίες διευκόλυνσης, ιδίως όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, συγκρούσεων συμφερόντων και παρατυπιών, **καθώς και τη διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων που επηρεάζουν τα κονδύλια που παρέχονται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.** Οι δικαιούχοι δεσμεύονται ότι θα σημειώσουν πρόοδο στη σύσταση αποτελεσματικών και αποδοτικών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και ότι θα μεριμνούν ώστε αχρεωστήτως καταβληθέντα ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντα ποσά να μπορούν να ανακτηθούν.

2. Η συμφωνία διευκόλυνσης προβλέπει τις ακόλουθες υποχρεώσεις της δικαιούχου:

- α) **να** ελέγχει τακτικά ότι η παρεχόμενη χρηματοδότηση χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, ιδίως όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και παρατυπιών·
- β) να προστατεύει τους πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος·**
- γ) **να** λαμβάνει ενδεδειγμένα μέτρα για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και παρατυπιών, **καθώς και για τη διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων** που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, για **τον εντοπισμό και** την αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης και για την κίνηση δικαστικών διαδικασιών με σκοπό την ανάκτηση μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων, μεταξύ άλλων σε σχέση με οποιοδήποτε μέτρο ελήφθη για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων ή προγραμμάτων στο πλαίσιο των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων, **και να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για τη διεκπεραίωση αιτημάτων αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών όσον αφορά ποινικά αδικήματα που επηρεάζουν τα κονδύλια στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, κατά περίπτωση και χωρίς καθυστέρηση·**
- δ) για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ιδίως για τους ελέγχους της χρήσης των κονδυλίων σε σχέση με την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων των θεματολογίων, να διασφαλίζει τη συλλογή επαρκών δεδομένων, και την πρόσβαση σ' αυτά, **σύμφωνα με τις ενωσιακές αρχές προστασίας των δεδομένων και τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων**, σχετικά με τα πρόσωπα και τις οντότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση, **συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τον πραγματικό δικαιούχο**, για την υλοποίηση των μέτρων του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του κεφαλαίου III·

ε) να εξουσιοδοτήσει ρητά την Επιτροπή, την OLAF, το Ελεγκτικό Συνέδριο και, κατά περίπτωση, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία να ασκούν τα δικαιώματά τους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 129 του **δημοσιονομικού κανονισμού** .

3. Η συμφωνία διευκόλυνσης προβλέπει επίσης το δικαίωμα της Επιτροπής να μειώσει κατ' αναλογία τη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης και να ανακτήσει τυχόν ποσά που δαπανήθηκαν για την επίτευξη των στόχων της διευκόλυνσης ή να ζητήσει την πρόωρη αποπληρωμή του δανείου, σε περιπτώσεις παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης **συμφερόντων** σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης που δεν αντιμετωπίστηκαν από την δικαιούχο, ή σοβαρής αθέτησης υποχρέωσης που απορρέει από τις εν λόγω συμφωνίες . Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με το ποσό που πρέπει να ανακτηθεί και να μειωθεί ή το ποσό που πρέπει να αποπληρωθεί πρόωρα, η Επιτροπή τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνει υπόψη τη σοβαρότητα της παρατυπίας, της απάτης, της διαφθοράς ή της σύγκρουσης συμφερόντων σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης ή της αθέτησης υποχρέωσης. Η δικαιούχος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της πριν από την πραγματοποίηση της μείωσης ή πριν ζητηθεί η πρόωρη αποπληρωμή.
4. Τα πρόσωπα και οι οντότητες που εκτελούν κονδύλια στο πλαίσιο της διευκόλυνσης αναφέρουν αμελλητί στην Επιτροπή και **στην** OLAF κάθε ύποπτο κρούσμα απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και παρατυπιών σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Άρθρο 24

Ο ρόλος των εσωτερικών συστημάτων των **δικαιούχων** και των **ελεγκτικών αρχών**

1. Όσον αφορά το μέρος της χρηματοδότησης της διευκόλυνσης *που διατίθεται* ως χρηματοδοτική συνδρομή, **η Επιτροπή** βασίζεται *στις ελεγκτικές αρχές που έχουν συσταθεί σε κάθε δικαιούχο για τον έλεγχο των δημόσιων δαπανών*. Κατά περίπτωση, *συμμετέχουν* οι υπηρεσίες συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης κάθε δικαιούχου που συστήνονται στο πλαίσιο του ΜΠΒ III. **Κατά περίπτωση, η Επιτροπή βασίζεται επίσης σε ενισχυμένο δημοκρατικό έλεγχο που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 8.**

Τα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων, κατά τα πρώτα έτη εφαρμογής τους, δίνουν προτεραιότητα σε μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με το διαπραγματευτικό κεφάλαιο 32, ιδίως όσον αφορά τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών και τον εσωτερικό έλεγχο, καθώς και **την** καταπολέμηση της απάτης, μαζί με τα κεφάλαια 23 και 24, ιδίως όσον αφορά τη δικαιοσύνη, τη διαφθορά και το οργανωμένο έγκλημα και το κεφάλαιο 8, ιδίως όσον αφορά τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων.

2. Οι δικαιούχοι αναφέρουν αμελλητί στην Επιτροπή τυχόν παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων απάτης, οι οποίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο πρώτης διοικητικής ή δικαστικής πράξης διαπίστωσης, και την κρατούν ενήμερη σχετικά με την πρόοδο διοικητικών και νομικών διαδικασιών που έχουν κινηθεί σε σχέση με τις παρατυπίες αυτές. Οι εν λόγω αναφορές υποβάλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, με τη χρήση του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών που έχει θεσπίσει η Επιτροπή.
3. Οι οντότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 διατηρούν τακτικό διάλογο με το Ελεγκτικό Συνέδριο, την OLAF και, κατά περίπτωση, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

4. Η Επιτροπή μπορεί να διενεργεί λεπτομερείς ελέγχους των συστημάτων εκτέλεσης του προϋπολογισμού των δικαιούχων, βασιζόμενη σε εκτίμηση κινδύνου και στον διάλογο με τις ελεγκτικές αρχές, και να εκδίδει συστάσεις για βελτιώσεις των συστημάτων.
5. Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει συστάσεις προς τη δικαιούχο σχετικά με όλες τις περιπτώσεις στις οποίες, κατά την άποψή της, οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, συγκρούσεων συμφερόντων και παρατυπιών που έχουν επηρεάσει ή απειλούν σοβαρά να επηρεάσουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των δαπανών που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης και σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες εντοπίζει αδυναμίες που επηρεάζουν τον σχεδιασμό και τη λειτουργία του συστήματος ελέγχου που εφαρμόζουν οι εν λόγω αρχές. Η οικεία δικαιούχος εφαρμόζει τις εν λόγω συστάσεις ή παραθέτει τους λόγους για τους οποίους δεν το έπραξε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση

Άρθρο 25

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί την υλοποίηση της διευκόλυνσης και αξιολογεί την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3. Η παρακολούθηση της υλοποίησης είναι στοχευμένη και αναλογική προς τις δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης. Οι δείκτες του άρθρου 13 παράγραφος 2 αναμένεται να συμβάλλουν στην παρακολούθηση της διευκόλυνσης από την Επιτροπή.

2. Η συμφωνία διευκόλυνσης που αναφέρεται στο άρθρο 9 καθορίζει τους κανόνες και τις λεπτομέρειες υποβολής εκθέσεων από τις δικαιούχους στην Επιτροπή για τους σκοπούς της παραγράφου 1 *του παρόντος άρθρου*.
3. Η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού. Η εν λόγω ετήσια έκθεση *εξετάζει επίσης τις συνέργειες και τη συμπληρωματικότητα της διευκόλυνσης με άλλα προγράμματα της Ένωσης, ιδίως τη στήριξη που παρέχεται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1529, με σκοπό την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης της συνδρομής και της διπλής χρηματοδότησης. Η ετήσια έκθεση συμπληρώνεται από παρουσιάσεις σχετικά με την κατάσταση υλοποίησης της διευκόλυνσης δύο φορές ετησίως*.
4. Η Επιτροπή υποβάλλει την *ετήσια* έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 3 *του παρόντος άρθρου* στην επιτροπή του άρθρου 31.

Άρθρο 26

Πίνακας αποτελεσμάτων της διευκόλυνσης

1. *Η Επιτροπή καταρτίζει πίνακα αποτελεσμάτων της διευκόλυνσης («πίνακας αποτελεσμάτων»), στον οποίο παρουσιάζεται η πρόοδος της υλοποίησης των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων των δικαιούχων.*

2. *Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με το άρθρο 30 για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με τον καθορισμό των λεπτομερών στοιχείων του πίνακα αποτελεσμάτων με σκοπό την αποτύπωση της προόδου όσον αφορά την υλοποίηση της διευκόλυνσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.*
3. *Ο πίνακας αποτελεσμάτων τίθεται σε εφαρμογή έως την 1η Ιανουαρίου 2025 και επικαιροποιείται από την Επιτροπή δύο φορές ετησίως. Ο πίνακας αποτελεσμάτων δημοσιοποιείται στο διαδίκτυο.*

Άρθρο 27

Αξιολόγηση της διευκόλυνσης

1. Μετά την 31η Δεκεμβρίου 2027, αλλά το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2031, η Επιτροπή θα διενεργήσει εκ των υστέρων **ανεξάρτητη** αξιολόγηση του κανονισμού. Η εν λόγω εκ των υστέρων αξιολόγηση αποτιμά τη συνεισφορά της Ένωσης στην επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού.
2. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση χρησιμοποιεί τις αρχές ορθής πρακτικής της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ, προκειμένου να διαπιστωθεί αν επιτεύχθηκαν οι στόχοι και να διατυπωθούν συστάσεις για τη βελτίωση μελλοντικών δράσεων.
3. Η Επιτροπή κοινοποιεί τα πορίσματα και τα συμπεράσματα της εκ των υστέρων αξιολόγησης, μαζί με τις παρατηρήσεις και τη συνέχεια που δίνεται, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στα κράτη μέλη. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση μπορεί να συζητηθεί κατόπιν αιτήματος **του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου ή** των κρατών μελών. Τα αποτελέσματα αξιοποιούνται για την προετοιμασία μελλοντικών προγραμμάτων και δράσεων και για την κατανομή πόρων. Η εν λόγω εκ των υστέρων αξιολόγηση και η συνέχεια που δίνεται σε αυτή δημοσιοποιούνται.

4. Η Επιτροπή μεριμνά, σε κατάλληλο βαθμό, ώστε να συμμετέχουν όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των δικαιούχων, των κοινωνικών εταίρων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, **των περιφερειακών** και των τοπικών αρχών, στη διαδικασία αξιολόγησης της ενωσιακής χρηματοδότησης που παρέχεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού και μπορεί, κατά περίπτωση, να επιδιώκει τη διενέργεια κοινών αξιολογήσεων με τα κράτη μέλη και άλλους εταίρους, με τη στενή συνεργασία των δικαιούχων.

Άρθρο 28

Υποβολή εκθέσεων από τις δικαιούχους στο πλαίσιο του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου

Η δικαιούχος υποβάλλει μία φορά ετησίως, στο πλαίσιο του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου, έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την υλοποίηση του μεταρρυθμιστικού μέρους του θεματολογίου μεταρρυθμίσεών της.

Άρθρο 29

Διάλογος στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια

1. ***Η Επιτροπή διεξάγει, τουλάχιστον δύο φορές ετησίως, διάλογο με τις αρμόδιες επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατά περίπτωση. Πριν από κάθε διάλογο, η Επιτροπή παρέχει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γραπτές πληροφορίες σχετικά με:***
- α) την πορεία της προόδου στην υλοποίηση της διευκόλυνσης·***
 - β) την αξιολόγηση των θεματολογίων μεταρρυθμίσεων·***
 - γ) τα κύρια πορίσματα της έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 25 παράγραφος 3·***
 - δ) τις διαδικασίες πληρωμής, παρακράτησης και μείωσης, κατά περίπτωση, συμπεριλαμβανομένων τυχόν παρατηρήσεων που υποβάλλονται προκειμένου να εξασφαλιστεί η ικανοποιητική εκπλήρωση των όρων· και***

ε) οποιαδήποτε άλλα συναφή στοιχεία σχετικά με την υλοποίηση της διευκόλυνσης.

2. *Ο διάλογος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να συμπίπτει με τον γεωπολιτικό διάλογο υψηλού επιπέδου σχετικά με τον ΜΠΒ ΙΙΙ, ώστε να είναι δυνατή η ενδεδειγμένη αποτύπωση στις συνέργειες και τη συμπληρωματικότητα.*
3. *Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη οποιαδήποτε στοιχεία προκύπτουν από τις απόψεις που εκφράζονται μέσα από τον διάλογο στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, συμπεριλαμβανομένων των ψηφισμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπου αρμόζει.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 30

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων *που αναφέρονται στα άρθρα 18 και 26* υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η προβλεπόμενη στα *άρθρα 18 και 26* εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για *περίοδο πέντε ετών* από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. *Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της περιόδου των πέντε ετών. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλλει αντιρρήσεις το αργότερο τρεις μήνες πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.*

3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται **στα άρθρα 18 και 26** μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με **τα άρθρα 18 και 26** αρχίζει να ισχύει μόνο αν δεν διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός μηνός από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η προθεσμία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται κατά ένα μήνα με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 31

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από **την επιτροπή που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529**. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
3. **Για τις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 1 και στο άρθρο 16 παράγραφος 2, εάν η επιτροπή δεν διατυπώσει γνώμη, η Επιτροπή δεν εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.**

Άρθρο 32

Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα

1. Η Επιτροπή **αναλαμβάνει** δραστηριότητες επικοινωνίας προκειμένου να εξασφαλίζει την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότησης για τη χρηματοδοτική στήριξη που προβλέπεται στα θεματολόγια μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων μέσω κοινών δραστηριοτήτων επικοινωνίας με τις δικαιούχους. Η Επιτροπή, κατά περίπτωση, **μεριμνά** ώστε η στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης να κοινοποιείται και να αναγνωρίζεται μέσω δήλωσης χρηματοδότησης. **Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης διεξάγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις επικοινωνίας και προβολής που προβλέπονται στις χρηματοδοτούμενες από την Ένωση εξωτερικές δράσεις και σε άλλες σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.**

2. Οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης μνημονεύουν ρητώς την προέλευσή της και μεριμνούν για την προβολή της, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, με την εμφάνιση του εμβλήματος της Ένωσης και σχετικής δήλωσης χρηματοδότησης με την ένδειξη «χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση», ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους, παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.
3. ***Η ενημέρωση, η επικοινωνία και η δημοσιότητα παρέχονται σε προσβάσιμο μορφότυπο.***

Άρθρο 33

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

...

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο

Ο/Η Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Μεθοδολογία για την κατανομή των συνολικών πόρων ανά δικαιούχο

Η κατανομή κάθε δικαιούχου υπολογίζεται με βάση τα στοιχεία του έτους αναφοράς, σύμφωνα με τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1: καθορισμός κλείδας κατανομής πληθυσμού με βάση τον λόγο του πληθυσμού της δικαιούχου προς το συνολικό άθροισμα των πληθυσμών για την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων·

Στάδιο 2: καθορισμός κλείδας κατανομής ΑΕΠ με βάση τον λόγο του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ για την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων προς το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της αντίστοιχης δικαιούχου, διαιρούμενο διά του αθροίσματος των έξι λόγων·

Στάδιο 3: συνδυασμός των ποσοστών στάθμισης κάθε *δικαιούχου* για τον πληθυσμό του σταδίου 1 και για το κατά κεφαλήν ΑΕΠ του σταδίου 2 με συντελεστή στάθμισης 60 % για τον πληθυσμό και 40 % για το κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την κατάλληλη ονοματολογία του προϋπολογισμού όσον αφορά τη διευκόλυνση για τα Δυτικά Βαλκάνια

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν υπόψη τη δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την υποβολή εκθέσεων. Με την επιφύλαξη των προνομίων της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής δυνάμει των Συνθηκών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο προτίθενται να αναθεωρήσουν την ονοματολογία της διευκόλυνσης, για παράδειγμα όσον αφορά τις πιστώσεις ανά δικαιούχο, ώστε να διασφαλιστεί ο κατάλληλος πολιτικός και δημοσιονομικός έλεγχος. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει δεόντως υπόψη τη δήλωση αυτή, όπου αρμόζει, κατά την κατάρτιση του σχεδίου προϋπολογισμού του 2025.